

SPRÁVA
O STAVE POISŤOVNÍCTVA
ZA ROK 2001

Bratislava, jún 2002

Obsah

Úvod	3
1. Poistný trh Slovenskej republiky	5
1.1 Subjekty poistného trhu k 31. 12. 2001	5
1.2 Základné imanie poisťovní	6
1.3 Hospodársky výsledok poisťovní	8
2. Špecifické ukazovatele poistného trhu	13
2.1 Predpísané poistné k 31. 12. 2001	13
2.1.1 Zaistenie	17
2.1.2 Zákonné poistenie	18
2.1.3 Predpísané poistné podľa poistných odvetví	21
2.2 Náklady na poistné plnenia k 31. 12. 2001	22
2.2.1 Náklady na poistné plnenia podľa poistných odvetví	24
2.3 Škodovosť	25
2.3.1 Škodovosť podľa poistných odvetví	27
3. Technické rezervy poisťovní	29
3.1 Štruktúra technických rezerv k 31. 12. 2001	29
3.2 Umiestnenie finančných prostriedkov technických rezerv	30
4. Platobná schopnosť poisťovní	31
5. Audítori	33
6. Aktuári	34
6.1 Aktuárska správa	34
7. Sprostredkovateľská činnosť v poisťovníctve v roku 2001	37
8. Prehľad legislatívneho vývoja v roku 2001	38

Prílohy

Úvod

Po zásadných politicko-ekonomických zmenách, ktoré nastali v strednej a východnej Európe na prelome 80. a 90. rokov, bolo jedným z rozhodujúcich cieľov vybudovanie finančného trhu, ktorého súčasťou je aj poisťný trh. Bolo potrebné vytvoriť legislatívne a ekonomické predpoklady na vybudovanie poisťného prostredia na báze trhových podmienok a zdravého konkurenčného prostredia.

Komerčné poisťovníctvo v Slovenskej republike v uplynulých rokoch prešlo úspešnou transformáciou. Zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) umožnil prechod od predchádzajúceho monopolu Slovenskej poisťovne, a. s., v poisťovníctve na podnikanie v trhových podmienkach. Nadväzujúce legislatívne úpravy základného zákona, podľa vývoja poisťného trhu, ďalej upravovali prostredie pre fungovanie trhového mechanizmu v poisťovníctve, vrátane postupného budovania dozoru nad poisťovníctvom. V roku 2001 pôsobilo na slovenskom poisťnom trhu 28 poisťovní.

Zákonom č. 101/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov, sa zmenili podmienky pre podnikanie v poisťovníctve tým, že sa umožnilo podnikateľ na slovenskom poisťnom trhu zahraničným poisťovňam prostredníctvom pobočiek - organizačných zložiek týchto poisťovní a ďalej sa posilnilo postavenie a úlohy dozoru nad poisťovníctvom. Dozorný orgán schvaľuje nadobúdanie akcií poisťovne, schvaľuje členov štatutárnych orgánov poisťovní, má právo zaviesť nútenú správu v poisťovni, rozšírili sa jeho možnosti ukladať sankcie poisťovňam. Ustanovila sa funkcia aktuára a boli definované podmienky pre maklérsku činnosť v poisťovníctve.

Kvalitatívna zmena v dozore nad poisťovníctvom nastala od 1. novembra 2000, kedy zákonom č. 329/2000 Z. z. o Úrade pre finančný trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený nezávislý dozorný orgán, ktorého úlohou je aj vykonávanie dozoru nad poisťovníctvom.

Posledným krokom vo vytváraní trhového prostredia v poisťovníctve bola transformácia zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel na povinné zmluvné poistenie, ktoré vykonávala výlučne Slovenská poisťovňa, a. s., čím došlo k zrušeniu monopolného postavenia Slovenskej poisťovne, a. s., v tomto druhu poistenia. Schválením zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov a následným rozšírením povolenia 8 poisťovňam bolo umožnené poskytovať aj tento druh poistenia. Zákonom č. 242/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, bolo zákonné poistenie organizácie pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania transformované do sociálnej oblasti.

Postupné uplatňovanie štandardných postupov v poisťovníctve a v samotnom dozore nad poisťovníctvom, ktoré zodpovedajú medzinárodným kritériám najmä v oblasti povoľovania podnikania v poisťovníctve, vykonávania finančnej kontroly a vyhodnocovania solventnosti umožnilo, aby sa Úrad pre finančný trh (ďalej len „úrad“) stal riadnym členom „International Association of Insurance Supervisors“ (IAIS). Toto členstvo umožňuje pracovný kontakt s dozornými orgánmi na celom svete.

Zamestnanci úradu, vykonávajúci dozor nad poisťovníctvom sú v pravidelnom pracovnom styku s Výborom OECD pre poisťovníctvo a jeho pracovnými skupinami. Majú možnosť oboznamovať sa s najnovšími poznatkami o vývoji poisťného trhu, vymieňať si relevantné informácie so zástupcami dozorných orgánov členských krajín Európskych spoločenstiev a uplatniť ich v konkrétnej praxi. Aktívna účasť na konferenciách dozorných orgánov zo strednej a východnej Európy prispieva k prezentácii slovenského poisťovníctva v zahraničí.

Zástupcovia úradu sa zúčastňujú na pravidelných polročných zasadnutiach týchto orgánov a prispievajú do písomných materiálov, ktoré tieto orgány pripravujú.

V roku 2001 bola činnosť dozoru nad poisťovníctvom orientovaná najmä na:

- posúdenie splnenia predložených podkladov k žiadosti o udelenie povolenia vykonávať povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré predložilo 8 poisťovní,
- posúdenie nových poisťných produktov a schválenie 34 poisťných podmienok,
- prípravu rozhodnutia o schválení štatútu Slovenskej kancelárie poisťovateľov,
- prípravu návrhov na vydanie 171 povolení na výkon sprostredkovateľskej činnosti v poisťovníctve,
- vykonanie 5 komplexných previerok hospodárenia poisťovní,
- priebežné vykonávanie kontroly plnenia opatrení na nápravu,
- prípravu 23 rozhodnutí o schválení navrhovaných členov štatutárneho orgánu poisťovne,
- prípravu 12 rozhodnutí o súhlase, resp. nesúhlase s nadobudnutím podielu na základnom imaní poisťovne,
- prípravu 70 rozhodnutí o prerušení alebo zastavení správneho konania,
- schválenie prevodu poisťného kmeňa v jednej poisťovni,
- nariadenie prevodu poisťného kmeňa v jednej poisťovni,
- štvrt'ročný zber a analýzu dát a budovanie tzv. „early warning“ systému,
- vzdelávanie zamestnancov,
- prezentáciu stavu a vývoja komerčného poisťovníctva na domácich a zahraničných odborných seminároch a konferenciách,
- spoluprácu na tvorbe legislatívy.

Osobitná pozornosť sa venovala finančnej kontrole a vyhodnoteniu platobnej schopnosti 28 poisťovacích spoločností. Na základe analýzy boli v prípadoch nedostatočnej platobnej schopnosti 2 poisťovniam uložené opatrenia na jej obnovu. V súvislosti s ukončením obdobia, kedy boli poisťovne povinné zosúladiť umiestnenie prostriedkov rezerv s vyhláškou Ministerstva financií SR č. 136/1996 Z. z., ktorou sa ustanovuje tvorba, použitie a spôsob umiestnenia prostriedkov rezerv poisťovne v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) sa štvrt'ročne vykonávala kontrola umiestnenia prostriedkov rezerv vo všetkých poisťovniach. Na základe kontroly boli uložené 5 poisťovniam opatrenia na odstránenie nedostatkov.

1. Poistný trh Slovenskej republiky

Poistný trh v trhovej ekonomike má významné postavenie so špecifickými úlohami, princípmi a významom. Jedným z ukazovateľov jeho rozvoja je počet poisťovní a druh poskytovaných poistných služieb. V súlade s platnou legislatívou sa od roku 1991 zrušilo monopolné postavenie Slovenskej poisťovne, a. s. Na slovenskom poistnom trhu začali postupne pôsobiť ďalšie poisťovne takto:

Tabuľka č. 1. Prehľad o vývoji počtu poisťovní v Slovenskej republike

Rok	Počet poisťovní			Z toho			Poznámka
	nových	zaniklo	celkom	univerzálne	životné	neživotné	
1991	2	-	3	3	-	-	
1992	3	-	6	6	-	-	
1993	3	-	9	9	-	-	
1994	2	-	11	10	-	1	
1995	4	-	15	13	1	1	
1996	4	-	19	14	2	3	
1997	4	-	23	16	2	5	
1998	3	-	26	17	3	6	
1999	2	-	28	18	3	7	
2000	2	2	28	19	4	5	Odňaté povolenie Všeobecnej ľudovej poisťovni, a. s., zmena predmetu podnikania Európskej Cestovnej Poisťovne, a. s.
2001	-	-	28	18	4	6	Prevod kmeňa živ. poistenia Hasičskej poisťovne, a. s.

Na raste počtu poisťovní sa od začiatku významne podieľal tuzemský kapitál. Neskôr na poistný trh Slovenska prichádzal zahraničný kapitál, a to zakladaním dcérskych spoločností významných európskych poisťovní a kapitálovým vstupom do tuzemských poisťovní. Aj napriek tomu, že boli vytvorené legislatívne podmienky, na slovenskom poistnom trhu v roku 2001 nepôsobila žiadna organizačná zložka zahraničnej poisťovne a nepôsobila ani špecializovaná zaistovňa.

1.1 Subjekty poistného trhu k 31. 12. 2001

K 31. 12. 2001 pôsobilo na slovenskom poistnom trhu 28 poisťovní, z toho 18 univerzálnych (poskytujúcich súčasne životné a neživotné poistenie), 4 životné a 6 neživotných poisťovní. Zoznam týchto subjektov a údaje o ich základných ukazovateľoch sú uvedené v tabuľke č. 2:

Tabuľka č. 2 Prehľad poisťovní v Slovenskej republike k 31. 12. 2001

	Poisťovňa	Dátum udelenia povolenia	Základné imanie (ZI) (v tis. Sk)	Podiel zahraničného kapitálu na ZI	Podiel zahraničného kapitálu na ZI (v tis. Sk)	Hospodársky výsledok za rok 2001 (v tis. Sk)
1	Slovenská poisťovňa, a. s.	29.10.1991	4 130 000	13,54 %	559 202	574 323
2	KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	20.3.1991	700 000	91,36 %	639 520	121 131
3	UNIQA poisťovňa, a. s.	15.4.1991	300 000	99,70 %	299 100	63 300
4	ERGO, a. s. *	12.5.1992	350 000	35,14 %	122 990	5 037
5	QBE poisťovňa, a. s.	25.5.1992	143 360	100 %	143 360	-7 615
6	UNION, poisťovacia a. s. *	24.9.1992	390 000	94,61 %	368 979	464
7	Allianz poisťovňa, a. s. *	26.1.1993	370 000	100 %	370 000	20 062
8	Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	24.3.1993	450 000	100 %	450 000	-67 504
9	Komunálna poisťovňa a. s.	13.10.1993	280 000	-	-	23 022
10	POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	29.9.1994	75 000	100 %	75 000	13 498
11	VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s. *	17.10.1994	130 000	-	-	35 232

12	Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	27.3.1995	300 000	-	-	18 045
13	Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	30.5.1995	230 700	16,47 %	37 996	-10 444
14	Hasičská poisťovňa a. s. *	21.8.1995	140 000	-	-	-64 390
15	First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	19.9.1995	300 000	100 %	300 000	229 511
16	Dopravná poisťovňa, a. s. *	18.1.1996	91 816	-	-	-72 344
17	Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	29.3.1996	462 800	100 %	462 800	185 593
18	Poisťovňa TATRA a. s. *	25.6.1996	140 000	-	-	-12 405
19	Generali Poisťovňa a. s.	22.1.1997	280 000	100 %	280 000	-49 866
20	KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	13.2.1997	300 000	-	-	30 584
21	D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	17.11.1997	50 000	100 %	50 000	-8 046
22	Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	9.7.1998	100 000	90 %	90 000	1 442
23	R+V Poisťovňa, a. s.	20.7.1998	140 000	100 %	140 000	-126 690
24	Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	14.9.1998	70 000	100 %	70 000	-2 158
25	Zurich Poisťovňa, a. s.	1.7.1999	60 000	100 %	60 000	-20 575
26	VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	2.11.1999	130 000	90 %	117 000	6 147
27	Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	23.2.2000	130 000	100 %	130 000	-5 221
28	Poisťovňa DRUKOS a. s.	28.11.2000	132 800	-	-	-48 138
Celkom			10 376 476	45,93 %	4 765 947	831 995

*) poisťovne, ktoré v čase spracovania správy o stave poisťovníctva predložili účtovné závierky neoverené audítorm

1.2 Základné imanie poisťovní

Zákon stanovuje výšku minimálneho základného imania, ktoré musia mať spoločnosti na vykonávanie poisťovacej činnosti podľa poisťných odvetví. Minimálna výška základného imania v peňažnej forme je jedným z východísk pre hodnotenie platobnej schopnosti poisťovne.

V roku 2001 zvýšilo svoje základné imanie 10 poisťovní (pozri tabuľku č. 3), a to: Slovenská poisťovňa, a. s., KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., ERGO, a. s., Česká poisťovňa - Slovensko a. s., Komunálna poisťovňa a. s., VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s., AMSLICO a. s., Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s., Generali Poisťovňa, a. s. a Poisťovňa DRUKOS a. s.

Dôvodom zvýšenia základného imania bolo u niektorých poisťovní vykonávanie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Tabuľka č. 3 Prehľad výšky základného imania poisťovní za jednotlivé roky

Poisťovňa	Základné imanie poisťovní za jednotlivé roky (v tis. Sk)				
	1997	1998	1999	2000	2001
Slovenská poisťovňa, a. s.	1 500 000	1 500 000	3 500 000	3 500 000	4 130 000
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	345 000	345 000	550 000	550 000	700 000
UNIQA poisťovňa, a. s.	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
ERGO, a. s.	165 000	190 000	230 000	230 000	350 000
QBE poisťovňa, a. s.	143 360	143 360	143 360	143 360	143 360
UNION, poisťovacia a. s.	105 000	200 000	266 000	390 000	390 000
Allianz poisťovňa, a. s.	370 000	370 000	370 000	370 000	370 000
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	150 000	210 000	210 000	250 000	450 000
Komunálna poisťovňa a. s.	136 000	136 000	136 000	136 000	280 000
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	50 000	75 000	75 000	75 000	75 000
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	120 000	120 000	120 000	120 000	130 000
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	230 700	230 700	230 700	230 700	230 700
Hasičská poisťovňa a. s.	138 426	138 426	138 426	140 000	140 000

First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	147 200	147 200	147 200	200 000	300 000
Európska Cestovná Poisťovňa, a. s.	30 000	52 030	52 030	52 030	-
Dopravná poisťovňa, a. s.	51 000	91 816	91 816	91 816	91 816
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	300 000	438 000	438 000	438 000	462 800
Poisťovňa TATRA a. s. *	91 000	91 000	91 000	140 000	140 000
Generali Poisťovňa a. s.	145 000	145 000	145 000	145 000	280 000
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	80 000	80 000	300 000	300 000	300 000
Všeobecná ľudová poisťovňa, a. s.	30 002	50 002	4 932 597	-	-
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	30 000	30 000	30 000	50 000	50 000
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	-	80 000	80 000	100 000	100 000
R+V Poisťovňa, a. s.	-	140 000	140 000	140 000	140 000
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	-	70 000	70 000	70 000	70 000
Zurich Poisťovňa, a. s.	-	-	60 000	60 000	60 000
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	-	-	130 000	130 000	130 000
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	-	-	-	130 000	130 000
Poisťovňa DRUKOS a. s.	-	-	-	80 000	132 800
Celkom	4 957 688	5 673 534	13 277 129	8 861 906	10 376 476

*) údaj o výške základného imania Poisťovne TATRA a .s., v roku 2001 je v súlade s aktuálnym Výpisom z Obchodného registra, v ktorom v čase spracovania správy o stave poisťovníctva nebolo zaznamenané zvýšenie základného imania na 153 300 tis. Sk, ako bolo uvedené vo výkaze súvahy Poisťovne TATRA a .s., k 31. 12. 2001

V priebehu roka 2001 prišlo k zmenám podielu zahraničného kapitálu. Objem zahraničného kapitálu investovaného do poisťovníctva v SR medziročne vzrástol o 28,97 % na hodnotu 4 765 947 tis. Sk.

Podľa tabuľky č. 2 z celkového počtu 28 poisťovní bolo 20 poisťovní so zahraničnou majetkovou účasťou, pričom v 17 z nich bol prevažujúci, resp. 100 % podiel zahraničných akcionárov. Pri ôsmich poisťovniach sú 100 % vlastníkom (akcionárom) slovenské subjekty.

Celkový podiel zahraničného kapitálu na základnom imaní všetkých poisťovní je 45,93 %, čo predstavuje medziročný nárast o 3,63 percentuálneho bodu.

Zloženie zahraničného kapitálu podľa teritoriálnej štruktúry jeho pôvodu je nasledovné:

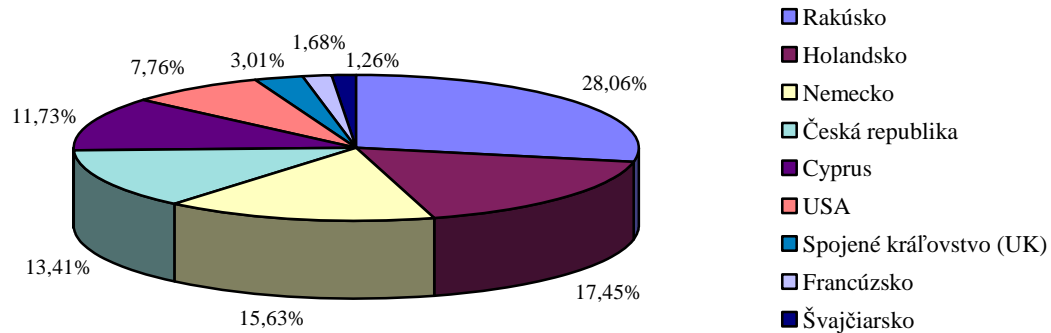
Tabuľka č. 4 Štruktúra podielu zahraničného kapitálu na základnom imaní poisťovní

Štát	Podiel zahraničných akcionárov (ZA) na základnom imaní (ZI) (v tis. Sk)	Podiel ZA na celkovom zahraničnom kapitále	Podiel ZA na celkovom ZI
Rakúsko	1 337 476	28,06 %	12,89 %
Holandsko	831 779	17,45 %	8,02 %
Nemecko	745 130	15,63 %	7,18 %
Česká republika	639 051	13,41 %	6,16 %
Cyprus	559 202	11,73 %	5,39 %
USA	370 000	7,76 %	3,57 %
Spojené kráľovstvo (UK)	143 360	3,01 %	1,38 %
Francúzsko	79 950	1,68 %	0,77 %
Švajčiarsko	60 000	1,26 %	0,58 %
Celkom	4 765 947	100 %	45,93 %

V nasledovnom grafe č. 1 je pomocou diagramu znázornený podiel jednotlivých štátov na zahraničnom kapitále:

Graf č. 1

Štruktúra zahraničných akcionárov poisťovní k 31. 12. 2001

1.3 Hospodársky výsledok poisťovní

V posledných rokoch sa výrazne menil na poisťovnom trhu Slovenska hospodársky výsledok poisťovní. V roku 2001 celkový hospodársky výsledok (zisk) poisťovní dosiahol výšku 802 484 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 98,56 %. Za ostatné 3 roky celkový hospodársky výsledok poisťovní vzrástol v priemere ročne o 81,3 %. Dôvodom tohto zvýšenia zisku poisťovní je najmä skutočnosť, že rozhodujúca časť poisťovní poskytujúcich životné poistenie pôsobí na poisťovnom trhu viac rokov, a preto ich hospodárske výsledky sú priaznivejšie. Okrem toho poisťovne vykonali opatrenia na z hospodárnenie činnosti.

Vplyv na hospodársky výsledok v komerčných poisťovniach majú najmä tieto objektívne faktory:

- začiatok pôsobenia na poisťovnom trhu. Podľa doterajších skúseností na Slovensku a z teórie poisťovníctva je prvých 5 rokov pôsobenia na poisťovnom trhu, najmä u poisťovní vykonávajúcich životné poistenie, vyššia pravdepodobnosť dosiahnutia straty. Je to spôsobené predovšetkým vysokými počiatočnými nákladmi na rozbeh činnosti poisťovne a vysokými obstarávacími nákladmi,
- zavedenie nového poisťovného odvetvia v priebehu činnosti poisťovne,
- veľkosť poisťovného kmeňa,
- obchodná politika poisťovne,
- spôsob zaistenia poisťovne,
- hospodárenie poisťovne.

V roku 2001 vykázalo 15 poisťovní zisk a 13 stratu. Vývoj hospodárskeho výsledku za ostatných 6 rokov v jednotlivých poisťovniach je uvedený v nasledovnom prehľade:

Tabuľka č. 5 Hospodársky výsledok poisťovní za jednotlivé roky

Poisťovňa	Hospodársky výsledok poisťovní za jednotlivé roky (v tis. Sk)					
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Slovenská poisťovňa, a. s.	339 194	307 493	-1 837 320	46 563	103 521	574 323
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	14 214	22 303	35 877	50 453	58 026	121 131
UNIQA poisťovňa, a. s.	15 728	32 936	85 211	19 993	38 952	63 300
ERGO, a. s.	-20 914	633	294	683	20 123	5 037
QBE poisťovňa, a. s.	4 611	6 664	68 030	65 655	-18 645	-7 615
UNION, poisťovacia a. s.	5 052	9 300	-12 654	-118 798	-73 899	464
Allianz poisťovňa, a. s.	1 376	70 441	154 114	263 081	258 914	20 062
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	4 836	24 508	1 132	920	-11 913	-67 504
Komunálna poisťovňa a. s.	11 609	8 236	5 470	1 306	8 425	23 022
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	226	949	10 702	942	5 486	13 498
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	22 606	42 682	-21 498	1 947	15 886	35 232
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	-28 934	321	4 778	7 763	9 003	18 045
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	-14 110	-22 434	9 220	-5 113	-12 946	-10 444
Hasičská poisťovňa a. s.	-23 949	-15 125	-4 659	4 565	-46 708	-64 390
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	-26 690	1 044	43 673	94 504	138 795	229 511
Európska Cestovná Poisťovňa, a. s.	-12 081	-10 826	-14 887	-14 801	-596	-
Dopravná poisťovňa, a. s.	3 424	5 542	17 663	14 305	-29 004	-72 344
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	-105 908	-133 164	-35 271	52 201	84 210	185 593
Poisťovňa TATRA a. s.	-10 189	1 772	1 896	861	-15 915	-12 405
Generali Poisťovňa a. s.	-	3 970	4 510	-13 019	-27 939	-49 866
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	-	-6 443	-24 109	-48 868	10 901	30 584
Všeobecná ľudová poisťovňa, a. s.	-	-2 930	-13 487	-	-	-
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	-	-1 771	-2 220	-8 439	-7 563	-8 046
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	-	-	-5 027	-13 749	1 106	1 442
R+V Poisťovňa, a. s.	-	-	-53 371	-153 549	-117 299	-126 690
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	-	-	-2 340	2 382	7 005	-2 158
Zurich Poisťovňa, a. s.	-	-	-	-2 940	-5 342	-20 575
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	-	-	-	-2 481	9 525	6 147
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	-	-	-	-	1 893	-5 221
Poisťovňa DRUKOS a. s.	-	-	-	-	144	-48 138
Celkom	180 101	346 101	-1 584 273	246 367	404 146	831 995

V roku 2001 najvyššiu stratu vykázala R+V Poisťovňa, a. s. Dôvodom straty je postupné zavádzanie životného poistenia, vysoké režijné náklady a obchodná politika poisťovne. Česká poisťovňa - Slovensko, a. s., vykázala vysoké náklady na správnu réžiu, obstarávacie náklady a vysokú škodovosť v havarijnom poistení motorových vozidiel. V Generali Poisťovni a. s., bola strata zapríčinená najmä rozširovaním pôsobnosti poisťovne a s tým spojenými vysokými nákladmi. V Poisťovni Tatra, a. s., možno konštatovať vysoké náklady na prevádzku. Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s., vykonávala postupné organizačné zmeny v obchodnej službe s následkom zníženia poistného kmeňa v životnom poistení. Náklady na obstaranie poistenia boli dôvodom straty v poisťovni D.A.S., poisťovňa právnej ochrany, a. s. Nepriaznivý vplyv na hospodárenie QBE poisťovne, a. s., mala celková reštrukturalizácia poisťovne pri zmene majiteľa a postupné vysporiadanie sporných poistných udalostí z predchádzajúceho obdobia. Strata poisťovní Zurich Poisťovňa, a. s. a VICTORIA-VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s., bola spôsobená krátkodobým pôsobením poisťovní na poistnom trhu. Podobne Poisťovňa Drukos a. s., ktorá pôsobí na poistnom trhu a poskytuje životné poistenie 1 rok, vykázala stratu. Vážne problémy boli zistené v Dopravnej

poisťovní, a. s. a v Hasičskej poisťovni a. s. V oboch poisťovniach prišlo k prevodu poistného kmeňa a vykonali sa ďalšie opatrenia na ochranu oprávnených nárokov poistených.

Čistá výška prevádzkových nákladov predstavuje:

- náklady spojené s uzatváraním poistných zmlúv, tiež obstarávacie náklady (provízie vyplácané sprostredkovateľom, platy, superprovízie vyplácané zamestnancom za uzatvorenie poistných zmlúv, náklady na vyhotovenie poistných spisov, správne náklady na spracovanie návrhov a vydanie poistných zmlúv ako sú znalecké posudky, lekárske vyšetrenie, náklady na propagáciu a iné vedľajšie výdavky spojené s uzatváraním poistných zmlúv);

- správnu rėžiu (provízie za obnovovanie príp. udržiavanie poistných zmlúv, náklady spojené s inkasom poistného, správou poistných zmlúv, správou portfólia, riadením podielov na ziskoch, pasívne a aktívne zaistenie).

Prehľad o čistej výške prevádzkových nákladov a z toho nákladov na obstaranie poistných zmlúv tak, ako sú uvedené v účtovných závierkach podľa poisťovní je uvedený v tabuľkách č. 6 a 7.

Tabuľka č. 6 Prevádzkové náklady (súvisiace s uzatvorením a správou poistných zmlúv) vo vzťahu k predpísanému poistnému za rok 2001 (v tis. Sk)

Poisťovňa	Poistenie celkom				
	Predpísané hrubé poistné	Obstarávacie náklady na poistné zmluvy	Podiel na poistnom	Čistá výška prevádzkových nákladov	Podiel na poistnom
Slovenská poisťovňa, a. s.	14 808 699	1 016 794	6,87 %	3 646 110	24,62 %
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	3 070 888	924 673	30,11 %	786 695	25,62 %
UNIQA poisťovňa, a. s.	977 900	214 076	21,89 %	260 107	26,60 %
ERGO, a. s.	841 211	83 786	9,96 %	259 680	30,87 %
QBE poisťovňa, a. s.	549 218	76 810	13,99 %	144 592	26,33 %
UNION, poisťovacia a. s.	799 954	160 337	20,04 %	257 733	32,22 %
Allianz poisťovňa, a. s.	2 677 852	938 958	35,06 %	1 068 061	39,88 %
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	959 730	245 578	25,59 %	299 356	31,19 %
Komunálna poisťovňa a. s.	306 463	65 361	21,33 %	61 257	19,99 %
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	143 906	13 060	9,08 %	7 407	5,15 %
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	34 190	9 863	28,85 %	29 444	86,12 %
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	420 757	58 376	13,87 %	99 956	23,76 %
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	230 026	65 722	28,57 %	115 175	50,07 %
Hasičská poisťovňa a. s.	59 025	2 618	4,44 %	85 424	144,73 %
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	2 637 146	435 299	16,51 %	825 818	31,31 %
Dopravná poisťovňa, a. s.	88 391	9 475	10,72 %	47 019	53,19 %
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	1 878 334	339 160	18,06 %	579 200	30,84 %
Poisťovňa TATRA a. s.	68 005	8 005	11,77 %	31 695	46,61 %
Generali Poisťovňa a. s.	371 217	166 540	44,86 %	124 011	33,41 %
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	577 595	161 081	27,89 %	209 136	36,21 %
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	45 715	32 444	70,97 %	16 496	36,08 %
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	72 343	28 493	39,39 %	32 749	45,27 %
R+V Poisťovňa, a. s.	228 298	116 194	50,90 %	201 531	88,28 %
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	93 164	10 563	11,34 %	20 235	21,72 %
Zurich Poisťovňa, a. s.	90 652	10 417	11,49 %	25 191	27,79 %
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	11 486	4 079	35,51 %	12 231	106,49 %
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	22 721	2 387	10,51 %	20 641	90,85 %
Poisťovňa DRUKOS a. s.	53 048	15 031	28,33 %	51 865	97,77 %
Celkom	32 117 934	5 215 180	16,24 %	9 318 815	29,01 %

Tabuľka č. 7 Prevádzkové náklady (súvisiace s uzatvorením a správou poisťných zmlúv) vo vzťahu k predpísanému poisťnému za roky 2000 - 2001 (v tis. Sk)

Rok		Predpísané hrubé poisťné	Obstarávacie náklady na poisťné zmluvy	Podiel na poisťnom	Čistá výška prevádzkových nákladov	Podiel na poisťnom
2000	Životné poisťenie	11 209 722	1 958 138	17,47 %	3 880 141	34,61 %
	Neživotné poisťenie	16 276 837	1 848 123	11,35 %	3 708 647	22,78 %
	Poisťenie celkom	27 486 559	3 806 261	13,85 %	7 588 788	27,61 %
2001	Životné poisťenie	13 779 658	2 454 539	17,81 %	4 508 545	32,72 %
	Neživotné poisťenie	18 338 276	2 760 641	15,05 %	4 810 270	26,23 %
	Poisťenie celkom	32 117 934	5 215 180	16,24 %	9 318 815	29,01 %

Prehľad o čistej výške prevádzkových nákladov a z toho nákladov na obstaranie poisťných zmlúv podľa poisťovní rozdelený osobitne na životné a neživotné poisťenie je uvedený v prílohe č. 1.

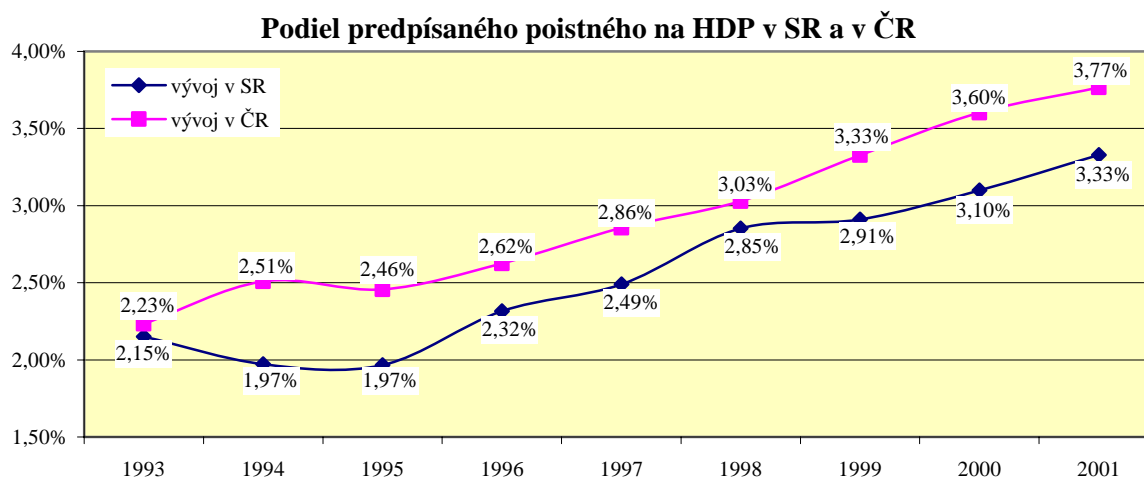
Podiel predpísaného poisťného na hrubom domácom produkte (HDP) je indikátor merajúci váhu poisťných obchodov na národnej ekonomike. Tento indikátor napriek tomu, že je hlboko pod medzinárodným priemerom, od roku 1995 medziročne rastie v priemere o 0,21 % a v roku 2001 dosiahol hodnotu 3,33 %. Postupný nárast podielu predpísaného poisťného k HDP spolu s porovnaním vývoja tohto ukazovateľa v ČR je dokumentovaný v tabuľke č. 8 a znázornený v grafe č. 2. Pre porovnanie, v krajinách EÚ bol v roku 1999 tento podiel 8,18 % a v krajinách OECD 8,73 %.

Tabuľka č. 8 Porovnanie vývoja podielu predpísaného poisťného k HDP v Slovenskej republike s vývojom v Českej republike

Rok	Slovenská republika			Česká republika		
	HDP v bež. cenách (v mld. Sk) *	Predpis poisťného (v mld. Sk)	Podiel predpisu k HDP	HDP v bež. cenách (v mld. Kč)	Predpis poisťného (v mld. Kč)	Podiel predpisu k HDP
1993	390,6	8,399	2,15 %	1 020,3	22,792	2,23%
1994	466,2	9,193	1,97 %	1 182,8	29,669	2,51%
1995	546,0	10,725	1,97 %	1 381,1	33,940	2,46%
1996	606,1	14,041	2,32 %	1 567,0	41,125	2,62%
1997	686,1	17,087	2,49 %	1 680,0	47,985	2,86%
1998	750,8	21,424	2,85 %	1 837,1	55,637	3,03%
1999	815,3	23,728	2,91 %	1 887,3	62,784	3,33%
2000	887,2	27,487	3,10 %	1 959,5	70,589	3,60%
2001	964,6	32,118	3,33 %	2 146,1	80,821	3,77%

*) Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Graf č. 2

Prehľad o ďalších ukazovateľoch, ktoré majú vplyv na hospodárske výsledky poisťovní je uvedený v tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9 Vybrané ukazovatele poisťovní vplývajúce na hospodársky výsledok

Všeobecné informácie za rok 2001		
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov za rok 2001		7 764
z toho: počet interných pracovníkov obchodnej služby (OS) (stav za rok 2001)		2 585
Vyplatené provízie interným pracovníkom OS (v tis. Sk)	v životnom poistení	89 257
	v neživotnom poistení	185 026
Počet externých pracovníkov OS (stav k 31. 12. 2001)	sprostredkovatelia (poisťovací makléři)	3 510
	sprostredkovatelia (poisťovací agenti)	48 995
Vyplatené provízie sprostredkovateľom (v tis. Sk)	v životnom poistení	1 742 930
	v neživotnom poistení	819 263
Vyplatené provízie z aktívneho zaistenia (v tis. Sk)	v životnom poistení	8 940
	v neživotnom poistení	4 143
Vyplatené provízie z pasívneho zaistenia (v tis. Sk)	v životnom poistení	314 370
	v neživotnom poistení	604 878

Poisťovne aj v roku 2001 vytvárali fond zábrany škôd, pričom oproti roku 2000 fond zábrany škôd medziročne klesol o 34,74 % a je predpoklad, že v budúcnosti bude mať celková výška tohto fondu klesajúci vývoj. Vývoj finančných prostriedkov poskytnutých na zábranu škôd za jednotlivé roky je nasledovný:

Tabuľka č. 10 Finančné prostriedky poskytnuté na zábranu škôd (v tis. Sk)

Druh rizika	1997	1998	1999	2000	2001
Požiar	11 908	11 698	10 334	9 878	9 881
Odcudzenie	8 722	3 417	5 189	2 879	100
Ochrana zdravia	13 529	33 832	4 070	21 421	8 047
Životné prostredie	0	0	2 349	0	0
Ostatné riziká	21 955	24 980	7 307	4 771	7 392
Celkom	56 114	73 927	29 249	38 949	25 420

Okrem týchto prostriedkov, ktoré sú použité najmä na prevenciu rizík, Slovenská poisťovňa, a. s., poskytla aj v roku 2001 v zmysle zákona osem percent prijatého poistného zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla za predchádzajúci kalendárny rok na úhradu nákladov spojených so zaobstarávaním prostriedkov na záchranu ľudských životov a materiálnych hodnôt v cestnej doprave právnickým osobám podieľajúcim sa na tejto činnosti.

2. Špecifické ukazovatele poisťného trhu

V podmienkach komerčného poisťovníctva sa sledujú ďalšie špecifické ukazovatele, ktorými sú:

- predpísané poistné,
- náklady na poistné plnenia,
- škodovosť.

2.1 Predpísané poistné k 31. 12. 2001

Celkové predpísané poistné v roku 2001 vrátane zákonného poistenia medziročne vzrástlo o 4 631 375 tis. Sk, percentuálne o 16,85 %, na hodnotu 32 117 934 tis. Sk. Oproti predchádzajúcim rokom, kedy bol medziročný nárast viac ako 20 %, sa za posledné tri roky vývoj stabilizoval, napriek tomu bol aj v roku 2001 vyšší ako miera inflácie. V životnom poistení predpísané poistné medziročne vzrástlo o 22,93 % na hodnotu 13 779 658 tis. Sk a v neživotnom poistení predpísané poistné dosiahlo hodnotu 18 338 276 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 12,67 %. Treba však zdôrazniť, že v rámci poisťného trhu zákonné poistenie so 17,64 % podielom na trhu (30,89 % podielom v neživotnom poistení) vykázalo 36,38 % medziročný nárast. Preto celkové predpísané poistné bez zákonného poistenia medziročne vzrástlo o 13,37 %, pričom predpísané poistné bez zákonného poistenia v neživotnom poistení medziročne vzrástlo len o 4,54 %.

Prehľad o predpísanom poistnom za rok 2001 podľa jednotlivých poisťovní je uvedený v tabuľke č. 11.

Tabuľka č. 11 Predpísané poistné podľa jednotlivých poisťovní za rok 2001 (v tis. Sk)

Poisťovňa	Predpísané poistné k 31. 12. 2001 (v tis. Sk)					k 31. 12. 2000		
	ŽIVOTNÉ poistenie	Podiel na trhu (v %)	NEŽIVOTNÉ poistenie	Podiel na trhu (v %)	SPOLU	Podiel na trhu (v %)	SPOLU	Podiel na trhu (v %)
Slovenská poisťovňa, a. s.	4 429 365	32,14	4 713 867	25,71	9 143 232	28,47	9 016 674	32,80
Slovenská poisťovňa, a. s. - zákonné poistenie	-	-	5 665 467	30,89	5 665 467	17,64	4 154 230	15,11
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	1 320 025	9,58	1 750 863	9,55	3 070 888	9,56	2 506 453	9,12
UNIQA poisťovňa, a. s.	250 459	1,82	727 441	3,97	977 900	3,045	849 141	3,089
ERGO, a. s.	565 483	4,10	275 728	1,50	841 211	2,62	654 792	2,38
QBE poisťovňa, a. s.	366 981	2,66	182 237	0,99	549 218	1,71	592 008	2,15
UNION, poisťovacia a. s.	182 010	1,32	617 944	3,37	799 954	2,49	657 234	2,39
Allianz poisťovňa, a. s.	700 951	5,087	1 976 901	10,78	2 677 852	8,34	2 020 737	7,35
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	84 723	0,61	875 007	4,77	959 730	2,99	814 946	2,96
Komunálna poisťovňa a. s.	97 320	0,71	209 143	1,14	306 463	0,95	264 548	0,96
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	-	-	143 906	0,78	143 906	0,45	99 093	0,36
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	712	0,0052	33 478	0,18	34 190	0,11	34 423	0,13
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	123 469	0,90	297 288	1,62	420 757	1,31	342 406	1,25
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	230 026	1,67	-	-	230 026	0,72	192 800	0,70
Hasičská poisťovňa a. s.	-	-	59 025	0,32	59 025	0,18	168 671	0,61
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	2 578 082	18,71	59 064	0,32	2 637 146	8,21	2 181 749	7,94
Európska Cestovná Poisťovňa, a. s.	-	-	-	-	-	-	19 432	0,071
Dopravná poisťovňa, a. s.	-	-	88 391	0,48	88 391	0,28	116 098	0,42
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	1 878 334	13,63	-	-	1 878 334	5,85	1 643 031	5,98
Poisťovňa TATRA a. s.	10 044	0,073	57 961	0,32	68 005	0,21	58 720	0,21
Generali Poisťovňa a. s.	190 873	1,39	180 344	0,98	371 217	1,16	192 256	0,70
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	560 762	4,069	16 833	0,092	577 595	1,80	557 851	2,030
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	-	-	45 715	0,25	45 715	0,14	32 216	0,12

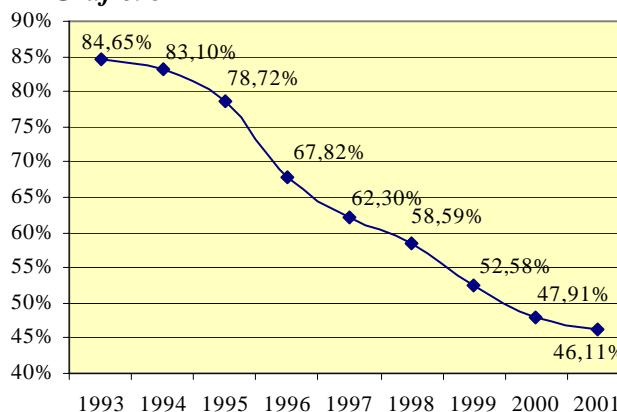
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	72 343	0,52	-	-	72 343	0,23	40 304	0,15
R+V Poisťovňa, a. s.	76 731	0,56	151 567	0,83	228 298	0,71	111 828	0,41
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	-	-	93 164	0,51	93 164	0,29	123 932	0,45
Zurich Poisťovňa, a. s.	-	-	90 652	0,49	90 652	0,28	37 024	0,13
VICTORIA-VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	5 062	0,037	6 424	0,035	11 486	0,036	3 737	0,014
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	2 855	0,0207	19 866	0,11	22 721	0,071	225	0,00082
Poisťovňa DRUKOS a. s.	53 048	0,38	-	-	53 048	0,17	0	0,00
Celkom	13 779 658	100	18 338 276	100	32 117 934	100	27 486 559	100

Najvyšší objem predpísaného poistného v roku 2001 vykázala opäť Slovenská poisťovňa, a. s., (ďalej len „SP, a. s.“), vo výške 14 808 699 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 12,44 %. Na celkovom predpísanom poistnom sa SP, a. s., podieľala 46,11 % podielom, z toho zákonné poistenie zodpovednosti predstavovalo 17,64 % podiel. Podiel predpísaného poistného SP, a. s., na poistnom trhu však opäť medziročne mierne klesol o 1,8 %, z toho v životnom poistení o 4,62 %, v neživotnom poistení podiel medziročne vzrástol o 1,06 %, avšak bez zákonného poistenia zodpovednosti podiel klesol o 4,31 %. Celkovo podiel predpísaného poistného SP, a. s., bez zákonného poistenia zodpovednosti medziročne klesol o 4,33 %. Vývoj podielu SP, a. s., na poistnom trhu z hľadiska predpísaného poistného dokumentuje nasledovný prehľad:

Tabuľka č. 12 Vývoj podielu SP, a. s., na celkovom predpísanom poistnom

Rok	Podiel na trhu
1993	84,65 %
1994	83,10 %
1995	78,72 %
1996	67,82 %
1997	62,30 %
1998	58,59 %
1999	52,58 %
2000	47,91 %
2001	46,11 %

Graf č. 3

Druhý najväčší objem predpísaného poistného vo výške 3 070 888 tis. Sk dosiahla KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., čo predstavuje medziročný nárast o 22,52 % a 9,56 % podiel na poistnom trhu. Po nej nasledujú Allianz poisťovňa, a. s., s objemom predpisu vo výške 2 677 852 tis. Sk, medziročným nárastom o 32,52 % a 8,34 % podielom na trhu, AMSLICO a. s., s objemom predpisu vo výške 2 637 146 tis. Sk, medziročným nárastom o 20,87 % a 8,21 % podielom na trhu. Prvých päť poisťovní s najväčším objemom predpísaného poistného uzatvára Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s., s predpísaným poistným vo výške 1 878 334 tis. Sk, medziročným nárastom o 14,32 % a 5,85 % podielom na poistnom trhu.

Grafické znázornenie predpísaného poistného podľa jednotlivých poisťovní v roku 2001 je uvedené v prílohách č. 2, 3 a 4. Prehľad o vývoji predpísaného poistného za obdobie rokov 1993 - 2001 je v prílohe č. 5, vývoj predpísaného poistného osobitne v životnom a v neživotnom poistení za obdobie rokov 1997 - 2001 spolu s medziročnými zmenami je uvedený v prílohách č. 6, 7a a 7b.

Tendencia postupného a dynamickejšieho nárastu podielu životného poistenia na celkovom poistení sa prejavila aj v roku 2001. Už v roku 2000 presiahol podiel životného poistenia na celkovom predpísanom poistnom 40 % a tento trend bol zaznamenaný aj v roku 2001, kde podiel životného poistenia na celkovom predpísanom poistnom dosiahol hodnotu 42,9 %. Výrazný nárast v životnom poistení bol spôsobený dôsledkom zavádzania nových produktov na poistný trh, najmä investičného životného poistenia (unit linked). Tento ukazovateľ ovplyvnilo v roku 2000 zavedenie klasifikácie druhov poistenia podľa zákona č. 101/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon s platnosťou od 1. 4. 2000. Podľa teraz platnej metodiky sa úrazové pripoistenie a pripoistenie chorôb k životnému

poisteniu vykazuje v životnom poistení. V roku 2001 sa vývoj v životnom a neživotnom poistení stabilizoval, pričom spomalenie rastu sa naďalej prejavuje v neživotnom poistení.

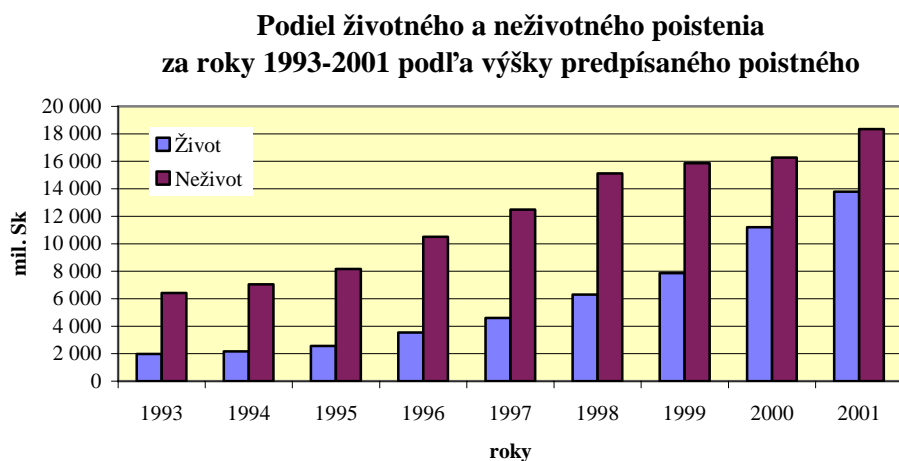
Vývoj podielov životného a neživotného poistenia vzhľadom k predpísanému poistnému za obdobie rokov 1993-2001 je uvedený v nasledovnej tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13 Podiel životného a neživotného poistenia na celkovom predpísanom poistnom (v mil. Sk)

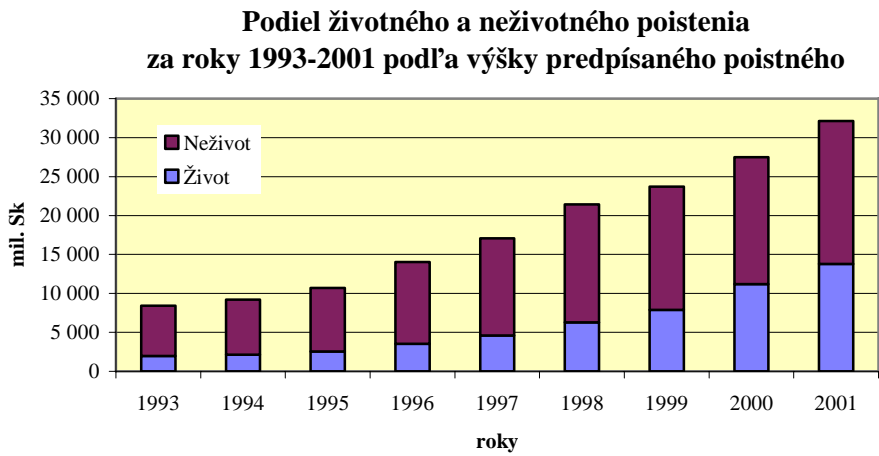
Rok	Životné poistenie	Podiel	Medziročný nárast	Neživotné poistenie	Podiel	Medziročný nárast	Celkom	Medziročný nárast
1993	1 972	23,48 %	-	6 427	76,52 %	-	8 399	-
1994	2 154	23,43 %	9,23 %	7 039	76,57 %	9,52 %	9 193	9,45 %
1995	2 552	23,79 %	18,48 %	8 173	76,21 %	16,11 %	10 725	16,66 %
1996	3 538	25,20 %	38,64 %	10 503	74,80 %	28,51 %	14 041	30,92 %
1997	4 603	26,94 %	30,10 %	12 484	73,06 %	18,86 %	17 087	21,69 %
1998	6 298	29,40 %	36,82 %	15 126	70,60 %	21,16 %	21 424	25,38 %
1999	7 860	33,13 %	24,80 %	15 868	66,87 %	4,91 %	23 728	10,75 %
2000	11 210	40,78 %	42,62 %	16 277	59,22 %	2,58 %	27 487	15,84 %
2001	13 780	42,90 %	22,93 %	18 338	57,10 %	12,66 %	32 118	16,85 %

Z tabuľky č. 13 vidieť, že podiel životného poistenia oproti roku 2000 opäť medziročne mierne vzrástol a podiel neživotného poistenia mierne poklesol. Z prehľadu vyplýva, že podiel predpísaného poistného v životnom poistení od roku 1994 medziročne rastie v priemere o 2,78 %. Vývoj na poistnom trhu tak smeruje k stavu, kedy oba druhy poistenia budú približne v rovnakom pomere 50:50, čo je v súlade s celosvetovým trendom a s vývojom v strednej a východnej Európe, kde tiež životné poistenie v porovnaní s neživotným rastie dynamickejšie, najmä po odštartovaní reforiem systémov štátneho dôchodkového zabezpečenia a po uplatnení rôznych daňových úľav. V prílohe č. 8 je graficky znázornený medziročný nárast predpísaného poistného za obdobie rokov 1994 - 2001.

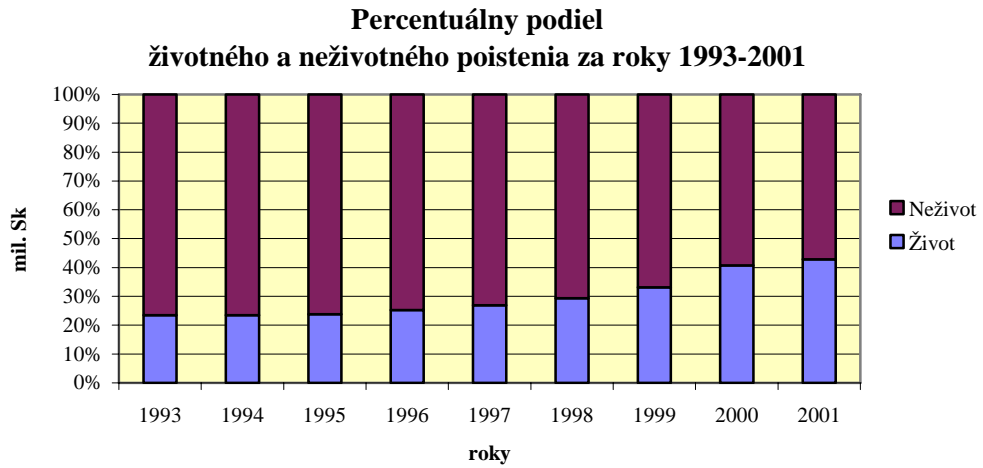
Graf č. 4

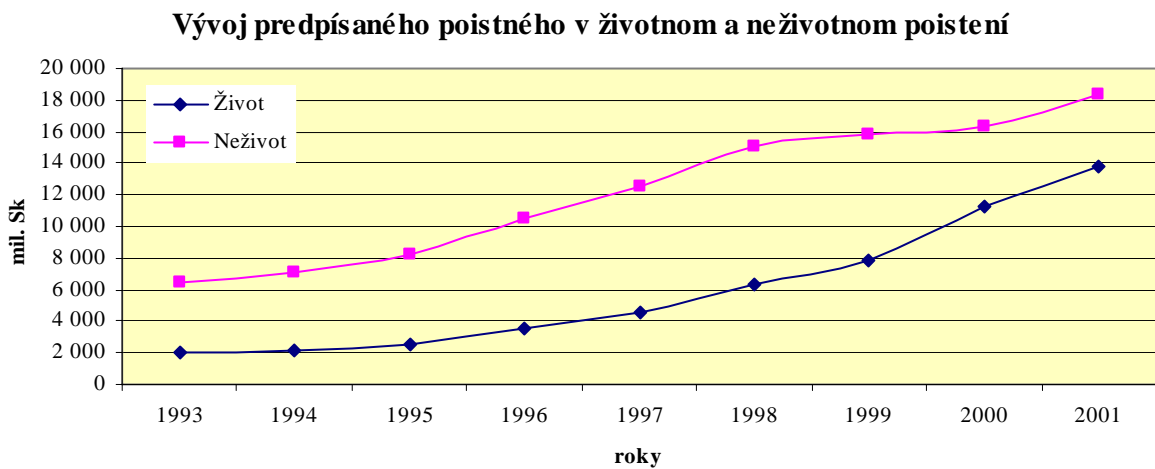
Graf č. 5

Graf č. 6

Graf č. 7

Pre porovnanie uvádzame v tabuľke č. 14 vývoj predpísaného poistného v ČR a v SR. Za obdobie rokov 1993 - 2001 rýchlejšie rástlo predpísané poistné v životnom poistení v Slovenskej republike (6,9-krát) než v Českej republike (4,8-krát), kým v neživotnom poistení rástlo predpísané poistné o niečo rýchlejšie v Českej republike (3,1-krát) než v Slovenskej republike (2,9-krát). Medziročný nárast predpísaného poistného v celkovom poistení bol v Slovenskej republike o 2,36 % vyšší ako v Českej republike.

Tabuľka č. 14 Vývoj predpísaného poistného v ČR a SR (v mld. Kč, resp. mld. Sk)

Rok	Život ČR	Život SR	Neživot ČR	Neživot SR	Spolu ČR	Spolu SR	Medziročný nárast v ČR	Medziročný nárast v SR
1993	5,88	1,97	16,92	6,43	22,80	8,40	-	-
1994	7,45	2,15	22,22	7,04	29,67	9,19	30,13%	9,45 %
1995	9,34	2,55	24,60	8,17	33,94	10,73	14,39%	16,66 %
1996	10,94	3,54	30,19	10,50	41,13	14,04	21,18%	30,92 %
1997	12,69	4,60	35,29	12,48	47,98	17,09	16,65%	21,69 %
1998	15,09	6,30	40,55	15,13	55,64	21,42	15,96%	25,38 %
1999	19,79	7,86	42,99	15,87	62,78	23,73	12,83%	10,75 %
2000	22,77	11,21	47,82	16,28	70,59	27,49	12,44%	15,84 %
2001	28,28	13,78	52,54	18,34	80,82	32,12	14,49%	16,85 %

2.1.1 Zaistenie

Na zvýšenie objemu poistného rizika, ktoré môže poisťovňa kryť, sa používa zaistenie. Zaistnou zmluvou poisťovne postupujú časť poisteného rizika zaist'ovňiam, ide o tzv. pasívne zaistenie. Pasívne zaistenie slovenských poisťovní vykonávajú najmä renomované zahraničné zaist'ovne. Z celkového predpísaného poistného bolo v roku 2001 zaist'ovateľom postúpené predpísané poistné vo výške 4 897 484 tis. Sk, čo tvorí 15,25 % časť z celkového predpísaného poistného. V životnom poistení bolo zaist'ovateľom postúpené 3,69 % predpísaného poistného, v neživotnom poistení to bolo 23,94 % predpísaného poistného. V závislosti od individuálnych zaistných programov jednotlivých poisťovní boli poistné zmluvy v životnom poistení zaistené v rozsahu od 0 % do 35,52 % a v neživotnom poistení od 0 % do 98,51 %. V nasledujúcej tabuľke č. 15 je podľa jednotlivých poisťovní uvedený prehľad o predpísanom poistnom postúpenom zaist'ovateľom a výškach podielov predpisu postúpeného zaist'ovateľom na predpísanom poistnom v životnom a v neživotnom poistení.

Tabuľka č. 15 Predpísané poistné postúpené zaist'ovateľom podľa jednotlivých poisťovní za rok 2001 (v tis. Sk)

Poisťovňa	Predpísané poistné postúpené zaist'ovateľom k 31. 12. 2001								
	ŽIVOTNÉ poistenie			NEŽIVOTNÉ poistenie			SPOLU		
	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)
Slovenská poisťovňa, a. s.	3 800	0,75	0,086	847 748	19,31	8,17	851 548	17,39	5,75
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	203 249	39,99	15,40	912 829	20,80	52,14	1 116 078	22,79	36,34
UNIQA poisťovňa, a. s.	6 839	1,35	2,73	444 410	10,12	61,092	451 249	9,21	46,14
ERGO, a. s.	577	0,11	0,10	162 999	3,71	59,12	163 576	3,34	19,45
QBE poisťovňa, a. s.	192	0,038	0,052	88 778	2,023	48,72	88 970	1,82	16,20
UNION, poisťovacia a. s.	413	0,081	0,23	237 565	5,41	38,44	237 978	4,86	29,75
Allianz poisťovňa, a. s.	16 483	3,24	2,35	469 490	10,70	23,75	485 973	9,92	18,15
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	7 155	1,41	8,45	378 500	8,62	43,26	385 655	7,87	40,18
Komunálna poisťovňa a. s.	31	0,0061	0,032	82 979	1,89	39,68	83 010	1,69	27,09
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	-	-	-	124 400	2,83	86,45	124 400	2,54	86,45
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	40	0,0079	5,62	0	0,00	0,00	40	0,00	0,12

Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	2 067	0,41	1,67	142 454	3,25	47,92	144 521	2,95	34,35
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	0	0,00	0,00	-	-	-	0	0,00	0,00
Hasičská poisťovňa a. s.	-	-	-	12 058	0,27	20,43	12 058	0,25	20,43
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	141 670	27,87	5,50	29 210	0,67	49,45	170 880	3,49	6,48
Dopravná poisťovňa, a. s.	-	-	-	36 991	0,84	41,85	36 991	0,76	41,85
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	18 940	3,73	1,01	-	-	-	18 940	0,39	1,01
Poisťovňa TATRA a. s.	1 677	0,33	16,70	43 552	0,99	75,14	45 229	0,92	66,51
Generali Poisťovňa a. s.	67 802	13,34	35,52	107 632	2,45	59,68	175 434	3,58	47,26
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	31 616	6,22	5,64	10 994	0,25	65,31	42 610	0,87	7,38
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	-	-	-	27 389	0,62	59,91	27 389	0,56	59,91
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	4 821	0,95	6,66	-	-	-	4 821	0,10	6,66
R+V Poisťovňa, a. s.	0	0,00	0,00	64 804	1,48	42,76	64 804	1,32	28,39
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	-	-	-	68 905	1,57	73,96	68 905	1,41	73,96
Zurich Poisťovňa, a. s.	-	-	-	89 223	2,033	98,42	89 223	1,82	98,42
VICTORIA-VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	411	0,081	8,12	6 328	0,14	98,51	6 739	0,14	58,67
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Poisťovňa DRUKOS a. s.	463	0,091	0,87	-	-	-	463	0,0095	0,87
Celkom	508 246	100	3,69	4 389 238	100	23,93	4 897 484	100	15,25

a) -predpísané poistné postúpené zaist'ovateľom (v tis. Sk)

b) -podiel na trhu (v %)

c) -podiel na predpísanom poistnom (v %)

Aktívne zaistenie, pri ktorom poisťovne okrem poisťovacej činnosti vykonávajú zaist'ovaciú činnosť, t.j. zaist'ujú iné poisťovne, vykonávajú v Slovenskej republike SP, a. s., KOOPERATIVA POISŤOVŇA, a. s. a Allianz poisťovňa, a. s., a to len v neživotnom poistení. Výška predpísaného poistného z aktívneho zaistenia v roku 2001 medziročne klesla o 2,94 % na čiastku 58 216 tis. Sk, čo tvorí 0,32 % z celkového objemu predpísaného poistného v neživotnom poistení.

Nasledujúca tabuľka č. 16, v ktorej je uvedený prehľad vývoja výšky predpísaného poistného z aktívneho zaistenia za roky 1999 - 2001, ukazuje klesajúci trend tohto predpísaného poistného za jednotlivé roky.

Tabuľka č. 16 Vývoj predpísaného poistného z aktívneho zaistenia za roky 1999 - 2001

Rok	Výška predpisu (v tis. Sk)	% časť z celkového predpisu v neživotnom poistení	Medziročná zmena
1999	62 010	0,39 %	-
2000	59 982	0,37 %	-3,27 %
2001	58 216	0,32 %	-2,94 %

Prehľad o výške predpísaného poistného postúpeného zaist'ovateľom podľa jednotlivých poisťovní v rokoch 1999 - 2001 je uvedený v prílohe č. 9.

2.1.2 Zákonné poistenie

Podiel predpísaného poistného prislúchajúceho na zákonné poistenia:

- zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len „ZPMV“);
- zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobou z povolania (ďalej len „ZPÚCH“)

k celkovému predpísanému poistnému predstavoval v roku 2001 hodnotu 17,64 %. Objem predpísaného poistného prislúchajúceho k zákonnému poisteniu bol vykázaný vo výške

5 665 467 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 36,38 % a 30,89 % podiel na celkovom poisťovnom v neživotnom poistení. Medziročný nárast v zákonnom poistení bol spôsobený najmä dôsledkom zvýšenia sadzieb poisťného (v priemere o 39,1 %) pri poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Na vývoj zákonného poistenia v podmienkach SP, a. s., poukazuje nasledovný prehľad:

Tabuľka č. 17 Vývoj podielu zákonných poistení na predpísanom poisťovnom v SP, a. s., (v tis. Sk)

Rok	Predpísané poisťné v zákonnom poistení (ZPMV+ZPÚCH) v SP, a. s.	Celkové predpísané poisťné v SP, a. s.	Podiel predpisu v (ZPMV + ZPÚCH) k predpisu v neživotnom poistení v SP, a. s.	Podiel predpisu v (ZPMV+ZPÚCH) k celkovému predpisu v SP, a. s.
1997	2 550 405	10 644 980	33,09 %	23,96 %
1998	3 530 948	12 552 681	38,57 %	28,13 %
1999	3 546 040	12 476 769	40,37 %	28,42 %
2000	4 154 230	13 170 904	45,95 %	31,54 %
2001	5 665 467	14 808 699	54,58 %	38,26 %

a) Zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel

Zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa v roku 2001 riadilo vyhláškou Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorá v zmysle § 29 zákona upravuje podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sadzby poisťného a určuje poisťovňu, ktorá ho vykonáva.

Výška predpísaného poisťného ZPMV poistenia vo vzťahu k celkovému predpísanému poisťovnému v SP, a. s., je nasledovná:

Tabuľka č. 18 Vývoj podielu ZPMV poistenia na predpísanom poisťovnom v SP, a. s., (v tis. Sk)

Rok	Predpísané poisťné v ZPMV v SP, a. s.	Celkové predpísané poisťné v SP, a. s.	Podiel predpísaného poisťného v ZPMV k predpisu v neživotnom poistení v SP, a. s.	Podiel predpísaného poisťného v ZPMV k celkovému predpisu v SP, a. s.
1997	1 808 074	10 644 980	23,46 %	16,99 %
1998	2 729 834	12 552 681	29,82 %	21,75 %
1999	2 795 587	12 476 769	31,83 %	22,41 %
2000	3 354 297	13 170 904	37,10 %	25,47 %
2001	4 735 376	14 808 699	45,62 %	31,98 %

ZPMV poistenie sa v roku 2001 podieľalo na celkovom predpísanom poisťovnom 14,74 % podielom a 25,82 % podielom na predpise v neživotnom poistení. Medziročný nárast predpísaného poisťného v ZPMV poistení, ktorý predstavoval hodnotu 41,17 %, ako aj rast podielu ZPMV poistenia na predpísanom poisťovnom je zapríčinený najmä pravidelným zvyšovaním sadzieb poisťného (v roku 2001 v priemere o 39,1 %), pričom na rast tohto podielu vplýva aj rast počtu automobilov a zmena ich kubatúry za posledné obdobie.

b) Zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom chorobou z povolania

Zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobou z povolania v súlade s § 205d Zákonníka práce upravovala vyhláška Ministerstva financií SR č. 280/1993 Zb. v znení vyhlášky Ministerstva financií SR č. 61/1994 Z. z., ktorou sa ustanovujú

bližšie podmienky a sadzby poistného v zákonnom poistení zamestnávateľa pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania. V zmysle právnych predpisov bola oprávnená na výkon tohto poistenia len SP, a. s.

ZPÚCH poistenie sa v roku 2001 podieľalo na celkovom predpísanom poistnom 2,9 % podielom a 5,07 % podielom na predpise v neživotnom poistení. Medziročný nárast predpísaného poistného v ZPÚCH predstavoval 16,27 % podiel. Výška predpísaného poistného vo vzťahu k celkovému predpísanému poistnému v SP, a. s., je nasledovná:

Tabuľka č. 19 Vývoj podielu zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobou z povolania na predpísanom poistnom v SP, a. s., (v tis. Sk)

Rok	Predpísané poistné v ZPÚCH v SP, a. s.	Celkové predpísané poistné v SP, a. s.	Podiel predpísaného poistného v ZPÚCH k predpisu v neživotnom poistení v SP, a. s.	Podiel predpísaného poistného v ZPÚCH k celkovému predpisu v SP, a. s.
1997	742 331	10 644 980	9,63 %	6,97 %
1998	801 114	12 552 681	8,75 %	6,38 %
1999	750 453	12 476 769	8,54 %	6,01 %
2000	799 933	13 170 904	8,85 %	6,07 %
2001	930 091	14 808 699	8,96 %	6,28 %

Podľa zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov sa vykonal v roku 2002 prevod zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobou z povolania zo Slovenskej poisťovne, a. s., na Sociálnu poisťovňu.

2.1.3 Predpísané poistné podľa poistných odvetví

Sledovanie predpísaného poistného ako ukazovateľa podľa klasifikácie poistných odvetví podľa poistných druhov prebieha od roku 2000, kedy bola zavedená predmetná klasifikácia a v roku 2001 je možné vyhodnocovať vykazované údaje medziročne.

V nasledovnej tabuľke č. 20 je uvedená štruktúra objemu predpísaného poistného rozdeleného podľa jednotlivých poistných odvetví v životnom a v neživotnom poistení (členenie poistných druhov na poistné odvetvia v zmysle zákona je uvedené v prílohe č. 20).

Tabuľka č. 20 Štruktúra predpísaného poistného k 31. 12. 2001 podľa poistných odvetví

Životné poistenie			Neživotné poistenie		
Poistné odvetvia podľa klasifikácie *	Predpísané poistné	Podiel na predpise	Poistné odvetvia podľa klasifikácie *	Predpísané poistné	Podiel na predpise
A1	7 460 155	54,14 %	B1	400 147	2,18 %
A2	1 899 178	13,78 %	B2	56 453	0,31 %
A3	0	0,00 %	B3	5 738 168	31,29 %
A4	1 937 960	14,06 %	B4	0	0,00 %
A5	730 773	5,30 %	B5	39 698	0,22 %
A6	1 751 591	12,71 %	B6	9 368	0,05 %
Celkom A	13 779 658	100 %	B7	185 968	1,01 %
			B8	3 345 808	18,24 %
			B9	1 532 789	8,36 %
			B10	89 329	0,49 %
			B11	30 831	0,17 %
			B12	1 210	0,01 %
			B13	605 789	3,30 %
			B14	32 084	0,17 %
			B15	4 601	0,03 %
			B16	135 152	0,74 %
			B17	47 160	0,26 %
			B18	418 254	2,28 %
			Celkom B	12 672 809	69,11 %
			ZPMV	4 735 376	25,82 %
			ZPÚCH	930 091	5,07 %
			Celkom ZP	5 665 467	30,89 %
			Celkom B+ZP	18 338 276	100 %

*) členenie poistných druhov na poistné odvetvia v zmysle zákona je uvedené v prílohe č. 20

V životnom poistení najvyšší medziročný nárast predpísaného poistného predstavujúci 76,67 % podiel bol zaznamenaný v poistení A6-úrazové pripoistenia a pripoistenia pre prípad choroby, druhé miesto obsadilo poistné odvetvie A4-poistenie spojené s investičným fondom so 44,28 % nárastom a v poradí na treťom mieste bolo evidované poistenie A1-poistenie pre prípad dožitia alebo poistenie pre prípad smrti a dožitia s 20,48 % nárastom, naopak najvyšší medziročný pokles predpísaného poistného v životnom poistení o 6,15 % bol vykázaný v poistnom odvetví A5-dôchodkové poistenie.

V neživotnom poistení je situácia nasledovná. Najvyšší medziročný nárast predpísaného poistného 277,7 % dosiahlo poistné odvetvie B15-poistenie kaucie, v poradí na druhom mieste s medziročným nárastom 219,32 % sa umiestnilo poistné odvetvie B12-poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo používania riečneho, jazerného alebo námorného dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu. Vysoké medziročné nárasty poistných odvetví B12 a B15 boli spôsobené najmä krátkodobým pôsobením produktov týchto poistení na poistnom trhu, ktoré boli zavedené do praxe v priebehu roka 2000. Tretie miesto vykázalo poistenie B14-poistenie

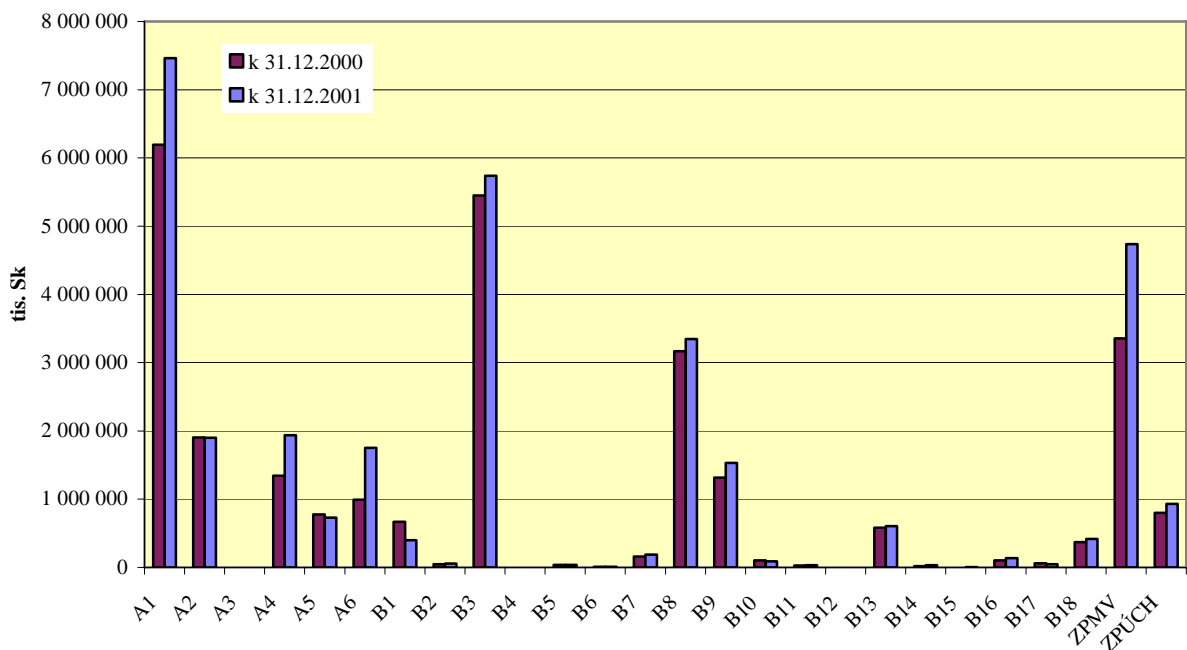
úveru s 81,19 % podielom medziročného nárastu. Najvyšší medziročný pokles o 40,4 % bol evidovaný v poistnom odvetví B1-poistenie úrazu.

Výrazný medziročný nárast predpísaného poistného v poistnom odvetví A6 a výrazný medziročný pokles v poistení B1 bol spôsobený najmä zmenou v klasifikácii poistených odvetví podľa zákona č. 101/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon. Podľa teraz platnej metodiky sa úrazové pripoistenie a pripoistenie chorôb k životnému poisteniu vykazuje v životnom poistení.

Nasledujúci grafický prehľad pomocou histogramu zobrazuje medziročné zmeny v jednotlivých poistných odvetviach.

Graf č. 8

Štruktúra predpísaného poistného podľa poistných odvetví

2.2 Náklady na poistné plnenia k 31. 12. 2001

Z predložených podkladov a z porovnania údajov za predchádzajúce obdobie možno konštatovať, že aj v nákladoch na poistné plnenia v roku 2001 nastali zmeny. Náklady na poistné plnenia v životnom poistení medziročne vzrástli viac ako v neživotnom poistení.

Celkové náklady na poistné plnenia v roku 2001 medziročne vzrástli o 1 028 834 tis. Sk, percentuálne o 7,68 %, na hodnotu 14 421 175 tis. Sk. V životnom poistení náklady na poistné plnenia medziročne vzrástli o 15,11 % na hodnotu 4 810 738 tis. Sk a v neživotnom poistení náklady na poistné plnenia dosiahli hodnotu 9 610 437 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 4,31 %.

Prehľad o nákladoch na poistné plnenia za rok 2001 podľa jednotlivých poisťovní je uvedený v nasledovnej tabuľke č. 21, grafické znázornenie v členení podľa jednotlivých poisťovní je uvedené v prílohách č. 10, 11 a 12.

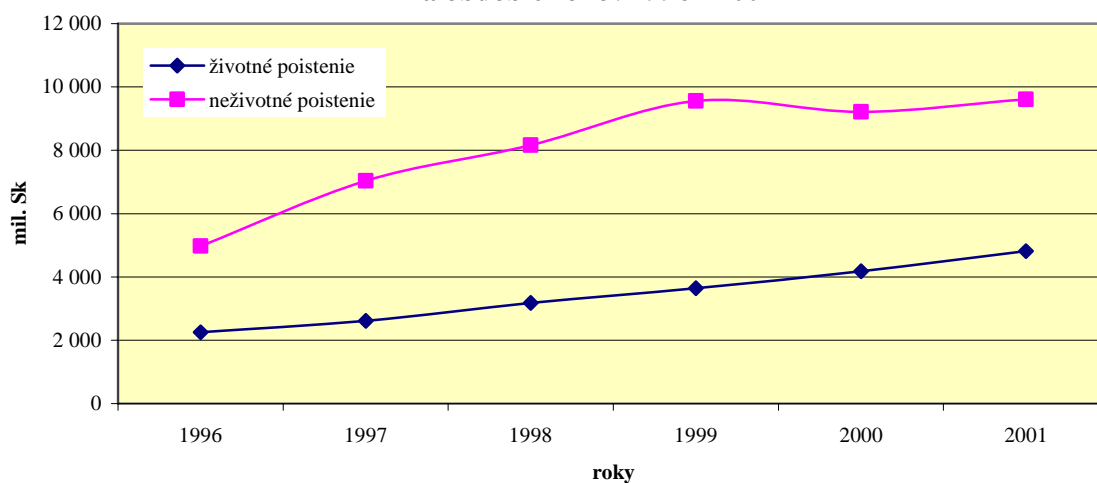
Tabuľka č. 21 Náklady na poistné plnenia podľa jednotlivých poisťovní za rok 2001 (v tis. Sk)

Poisťovňa	Náklady na poistné plnenia k 31. 12. 2001 (v tis. Sk)				k 31. 12. 2000			
	ŽIVOTNÉ poistenie	Podiel na trhu (v %)	NEŽIVOTNÉ poistenie	Podiel na trhu (v %)	SPOLU	Podiel na trhu (v %)	SPOLU	Podiel na trhu (v %)
Slovenská poisťovňa, a. s.	3 481 978	72,38	2 459 229	25,59	5 941 207	41,20	6 208 560	46,36
Slovenská poisťovňa, a. s. - zákonné poistenie	-	-	3 681 260	38,30	3 681 260	25,53	2 990 948	22,33
KOOPERATÍVA poisťovňa, a. s.	172 879	3,59	814 772	8,48	987 651	6,85	973 235	7,27

UNIQA poisťovňa, a. s.	23 730	0,49	405 300	4,22	429 030	2,98	438 436	3,27
ERGO, a. s.	96 846	2,013	167 760	1,75	264 606	1,83	216 197	1,61
QBE poisťovňa, a. s.	217 723	4,53	98 666	1,027	316 389	2,19	369 207	2,76
UNION, poisťovacia a. s.	8 155	0,17	336 547	3,50	344 702	2,39	317 485	2,37
Allianz poisťovňa, a. s.	76 041	1,58	810 195	8,43	886 236	6,15	704 262	5,26
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	12 757	0,27	303 225	3,16	315 982	2,19	393 900	2,94
Komunálna poisťovňa a. s.	22 721	0,47	49 896	0,52	72 617	0,50	52 666	0,39
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	-	-	1 733	0,018	1 733	0,012	26 660	0,20
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	96	0,00	16 399	0,17	16 495	0,11	18 494	0,14
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	19 149	0,40	110 350	1,15	129 499	0,90	119 474	0,89
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	23 305	0,48	0	-	23 305	0,16	11 611	0,087
Hasičská poisťovňa a. s.	-	-	49 202	0,51	49 202	0,34	50 143	0,37
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	150 540	3,13	9 693	0,10	160 233	1,11	69 250	0,52
Európska Cestovná Poisťovňa, a. s.	-	-	-	-	-	-	7 984	0,060
Dopravná poisťovňa, a. s.	-	-	42 561	0,44	42 561	0,30	47 887	0,36
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	249 602	5,19	-	-	249 602	1,73	150 250	1,12
Poisťovňa TATRA a. s.	1 786	0,037	14 812	0,15	16 598	0,12	20 994	0,16
Generali Poisťovňa a. s.	1 743	0,036	136 254	1,42	137 997	0,96	80 163	0,60
KONTINUITA-Slovenská životná poisťovňa, a. s.	246 697	5,13	1 707	0,018	248 404	1,72	11 703	0,087
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	-	-	8 762	0,091	8 762	0,061	5 623	0,042
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	3 396	0,071	-	-	3 396	0,024	920	0,0069
R+V Poisťovňa, a. s.	641	0,013	64 561	0,67	65 202	0,45	72 105	0,54
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	-	-	25 421	0,26	25 421	0,18	34 084	0,25
Zurich Poisťovňa, a. s.	-	-	42	0,00044	42	0,00029	0	0,00
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	0	0,00	1 581	0,016	1 581	0,011	100	0,00075
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	686	0,014	508	0,0053	1 194	0,0083	0	0,00
Poisťovňa DRUKOS a. s.	267	0,0056	-	-	267	0,0019	0	0,00
Celkom	4 810 738	100	9 610 437	100	14 421 175	100	13 392 341	100

Graf č. 9

Vývoj nákladov na poistné plnenia v životnom a neživotnom poistení za obdobie rokov 1996 - 2001

Najvyšší objem nákladov na poistné plnenia v roku 2001 vykázala opäť SP, a. s., vo výške 9 622 467 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 4,6 %. Na celkových nákladoch na poistné plnenia sa SP, a. s., podieľala 66,73 % podielom, z toho zákonné poistenie zodpovednosti predstavovalo 25,53 % podiel. Podiel nákladov na poistné plnenia SP, a. s., na poistnom trhu však

opäť medziročne mierne klesol o 1,97 %, z toho v životnom poistení o 9,13 %, naopak v neživotnom poistení podiel medziročne vzrástol o 1,01 %, avšak bez zákonného poistenia zodpovednosti podiel klesol o 4,83 %. Celkovo podiel nákladov na poistné plnenia SP, a. s., bez zákonného poistenia zodpovednosti medziročne klesol o 4,37 %.

Druhé najvyššie náklady na poistné plnenia vo výške 987 651 tis. Sk vykázala KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., čo predstavuje medziročný nárast o 1,48 % a 6,85 % podiel na poistnom trhu. Po nej nasledujú Allianz poisťovňa, a. s., s nákladmi na poistné plnenia vo výške 886 236 tis. Sk, medziročným nárastom o 25,84 % a 6,15 % podielom na trhu, UNIQA poisťovňa, a. s., s nákladmi vo výške 429 030 tis. Sk, medziročným poklesom o 2,15 % a 2,98 % podielom na trhu. Prvých päť poisťovní s najväčšími nákladmi na poistné plnenia uzatvára UNION, poisťovacia a. s., s nákladmi na poistné plnenia vo výške 344 702 tis. Sk, medziročným nárastom o 8,57 % a 2,39 % podielom na poistnom trhu.

Prehľad o vývoji nákladov na poistné plnenia za obdobie 1996 - 2001 je uvedený v prílohe č. 13. Z predložených údajov vyplýva, že z celkových nákladov na poistné plnenia podiel postúpený zaisťovateľom predstavoval 11,15 %, čo je v medziročnom porovnaní o 1,65 percentuálneho bodu menej ako v predchádzajúcom roku 2000. Zaisťovatelia sa v roku 2001 podieľali na poistnom plnení 1,3 % v životnom poistení a 16,09 % v neživotnom poistení. V prílohe č. 14 je podľa poisťovní uvedená výška nákladov na poistné plnenia postúpených zaisťovateľom k 31. 12. 2001.

2.2.1 Náklady na poistné plnenia podľa poistných odvetví

V tabuľke č. 22 je uvedená štruktúra nákladov na poistné plnenia rozdelených podľa jednotlivých poistných odvetví v životnom a v neživotnom poistení.

Tabuľka č. 22 Štruktúra nákladov na poistné plnenia k 31. 12. 2001 podľa poistných odvetví

Životné poistenie			Neživotné poistenie		
Poistné odvetvia podľa klasifikácie *	Náklady na poistné plnenia	Podiel na nákladoch	Poistné odvetvia podľa klasifikácie *	Náklady na poistné plnenia	Podiel na nákladoch
A1	2 724 894	56,64 %	B1	126 203	1,31 %
A2	1 222 887	25,42 %	B2	21 246	0,22 %
A3	0	0,00 %	B3	3 356 585	34,93 %
A4	180 537	3,75 %	B4	0	0,00 %
A5	166 502	3,46 %	B5	3 692	0,04 %
A6	515 918	10,72 %	B6	2 434	0,03 %
Celkom A	4 810 738	100 %	B7	69 817	0,73 %
			B8	1 065 783	11,09 %
			B9	866 981	9,02 %
			B10	55 710	0,58 %
			B11	7 957	0,08 %
			B12	272	0,00 %
			B13	151 803	1,58 %
			B14	17 706	0,18 %
			B15	19	0,00 %
			B16	12 184	0,13 %
			B17	8 800	0,09 %
			B18	161 984	1,69 %
			Celkom B	5 929 177	61,70 %
			ZPMV	3 254 117	33,86 %
			ZPPÚCH	427 143	4,44 %
			Celkom ZP	3 681 260	38,30 %
			Celkom B+ZP	9 610 437	100 %

*) členenie poistných druhov na poistné odvetvia v zmysle zákona je uvedený v prílohe č. 20

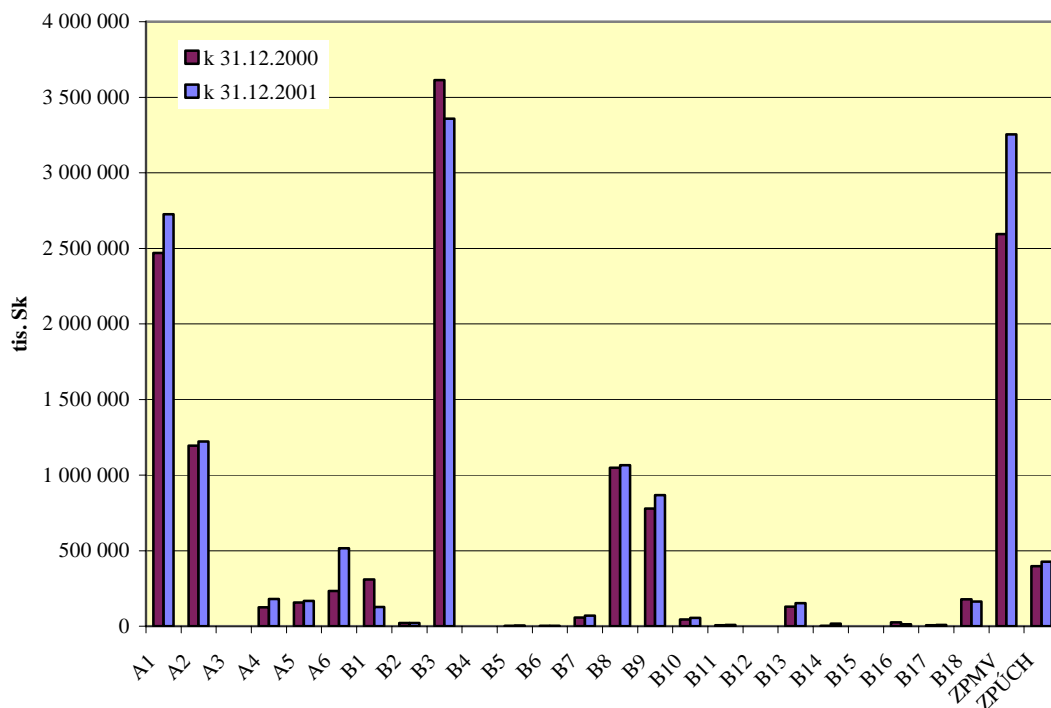
V životnom poistení najvyšší medziročný nárast nákladov na poistné plnenia predstavujúci 121,36 % podiel bol zaznamenaný v poistení A6- úrazové pripoistenia a pripoistenia pre prípad choroby, druhé miesto obsadilo poistné odvetvie A4- poistenie spojené s investičným fondom so 43,74 % nárastom a v poradí na treťom mieste bolo evidované poistenie A1-poistenie pre prípad dožitia alebo poistenie pre prípad smrti a dožitia s 10,3 % nárastom. Naopak najnižší 2,45 % medziročný nárast nákladov na poistné plnenia v životnom poistení bol vykázaný v poistnom odvetví A2-poistenie vena alebo prostriedkov na výživu detí. V životnom poistení nebol zaznamenaný medziročný pokles ukazovateľa nákladov na poistné plnenia.

V neživotnom poistení je situácia nasledovná. Najvyšší medziročný nárast nákladov na poistné plnenia 561,17 % dosiahlo poistenie B14-poistenie úveru, v poradí na druhom mieste s medziročným nárastom 96,02 % sa umiestnilo poistné odvetvie B6-poistenie škôd na plávajúcich dopravných prostriedkoch. Tretie miesto vykázalo poistenie B11-poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania leteckého dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu s 30,85 % podielom medziročného nárastu. Najvyšší medziročný pokles o 91,62 % bol evidovaný v poistnom odvetví B15-poistenie kaucie.

V nasledujúcom grafe sú zobrazené medziročné zmeny v jednotlivých poistných odvetviach.

Graf č. 10

Štruktúra nákladov na poistné plnenia podľa poistných odvetví

2.3 Škodovosť

Škodovosť sa sleduje v neživotnom poistení. Rozumie sa ňou podiel nákladov na poistné plnenia k predpísanému poistnému za dané účtovné obdobie. Ide o tzv. jednoduchú škodovosť. Okrem tohto indexu je možné sledovať škodovosť presnejšie, t.j. berúc do úvahy aj tvorbu rezervy na poistné plnenie a tvorbu rezervy na poistné budúcich období. Rezerva na poistné plnenie (RPP) ovplyvňuje celkové náklady na poistné plnenie poisťovne vo vzťahu ku všetkým škodám, či už nahláseným a vybaveným alebo nahláseným a ešte nevybaveným, resp. ku škodám, ktoré vznikli, ale neboli ešte nahlásené. Rezerva na poistné budúcich období (RPBO) ovplyvňuje výšku predpísaného poistného,

nakoľko poisťovňa má k dispozícii v účtovnom období len tú časť predpísaného poistného, ktorá jej prislúcha v danom účtovnom období, t.j. zaslúžené poistné.

Dozorný orgán sleduje, ako sa indexy škodovosti menia po zohľadnení zaistenia. Zaistenie by malo vo všeobecnosti znižovať škodovosť. Tento ukazovateľ je ovplyvňovaný formou a spôsobom zaistenia, napr. ak má poisťovňa veľa malých škôd a zaistenie je orientované na veľké škody, prípadne ak poisťovňa zaisťuje len individuálne poistné zmluvy, pri ktorých v danom roku nie sú škody a podobnými špecifickými prípadmi.

Dozorný orgán vyhodnotil nasledovné indexy škodovosti:

Jednoduchý index škodovosti = náklady na poistné plnenia / predpísané poistné

$$\text{Škodovosť vrátane RPP} = \frac{(\text{náklady na poistné plnenia} + \text{zmena stavu RPP})}{\text{predpísané poistné}}$$

$$\text{Škodovosť vrátane RPP a RPBO} = \frac{(\text{náklady na poistné plnenia} + \text{zmena stavu RPP})}{(\text{predpísané poistné} - \text{zmena stavu RPBO})}$$

Uvedené indexy sa sledovali v hrubej výške bez odpočítania podielu zaisťovateľa a v čistej výške po odpočítaní podielu zaisťovateľa tak, aby bolo zrejmé, aký vplyv má zaistenie na škodovosť. V nasledujúcej tabuľke je uvedený vývoj rôznych indexov škodovosti za poistný trh (vychádzalo sa z účtovných závierok poisťovní).

Tabuľka č. 23 Škodovosť v neživotnom poistení

Rok	Jednoduchý index škodovosti pred zaistením	Škodovosť s RPP pred zaistením	Škodovosť s RPBO a s RPP pred zaistením	Jednoduchý index škodovosti po zaistení	Škodovosť s RPP po zaistení	Škodovosť s RPBO a s RPP po zaistení
1997	57,02 %	63,11 %	64,91 %	62,59 %	65,97 %	65,18 %
1998	54,72 %	42,41 %	43,19 %	65,07 %	69,85 %	71,19 %
1999	61,41 %	52,30 %	53,60 %	66,52 %	69,70 %	73,06 %
2000	57,33 %	57,83 %	58,80 %	62,26 %	60,78 %	61,13 %
2001	52,51 %	59,15 %	59,55 %	57,84 %	64,7 %	64,85 %

Prehľad vývoja jednoduchej škodovosti v neživotnom poistení pre jednotlivé poisťovne za obdobie rokov 1996 - 2001 je uvedený v prílohe č. 15a, prehľad o vývoji škodovosti pred zaistením po zohľadnení RPP a RPBO v neživotnom poistení za obdobie rokov 1997 - 2001 je v prílohe č. 15b.

Vysokú jednoduchú škodovosť vykazovali najmä:

Hasičská poisťovňa, a. s.: škodovosť 83,36 % bola spôsobená najmä vysokou škodovosťou 120,2 % v poistnom odvetví B8-poistenie škôd na majetku spôsobených požiarom, výbuchom, víchricou, prírodnými živlami, jadrovou energiou, zosuvom alebo zosadaním pôdy;

Generali Poisťovňa a. s.: škodovosť 75,55 % bola spôsobená najmä vysokou škodovosťou 144,94 % v poistení B7-poistenie dopravy tovaru počas prepravy a 100,66 % škodovosťou v poistnom odvetví B3-poistenie škôd na pozemných dopravných prostriedkoch iných než koľajových;

ERGO, a. s.: škodovosť 60,84 % bola spôsobená najmä vysokou škodovosťou 71,61 % v poistnom odvetví B3-poistenie škôd na pozemných dopravných prostriedkoch iných než koľajových.

Medzi poisťovne, ktoré vykázali škodovosť vyššiu ako 50 % patria SP, a. s., (59,16 % škodovosť), UNIQA poisťovňa, a. s., (55,72 %), UNION, poisťovacia a. s., (54,46 %) a QBE poisťovňa, a. s., (54,14 %). Vysoká škodovosť SP, a. s., bola spôsobená najmä vysokou škodovosťou v poistení ZPMV (68,72 % škodovosť).

Nízku škodovosť vykazujú poisťovne pôsobiace na poistnom trhu krátku dobu a univerzálne poisťovne, ktoré sa orientujú hlavne na životné poistenie a v oblasti neživotného poistenia poisťujú len určité druhy rizík - doplnkových k životnému poisteniu. Škodovosť poisťovne ovplyvňuje najmä štruktúra poistného kmeňa. Pokiaľ sa poisťovňa orientuje na menej druhov neživotného poistenia s vysokou škodovosťou, je predpoklad, že jej škodovosť bude vysoká.

Pri niektorých indexoch škodovosti (pri škodovosti po odpočítaní podielu zaistovateľa) bola zistená vyššia škodovosť, individuálne aj viac ako 100 %. Ide o špecifikum zaistenia, kde pri individuálnych poistných zmluvách môže byť podiel zaistovateľa na predpise iný ako na celom poistnom kmeni, alebo hromadnou zaistnou zmluvou je krytá len časť škôd a zvyšok zostáva na vlastný vrub poisťovne.

2.3.1 Škodovosť podľa poistných odvetví

Pre porovnanie bola vyhodnotená škodovosť podľa jednotlivých poistných odvetví poistenia uvedeného pod bodom B – neživotné poistenie, v zmysle klasifikácie podľa poistných druhov. Vzhľadom na chýbajúce údaje o tvorbe rezerv (nie všetky poisťovne vedeli rozčleniť rezervy podľa poistných odvetví) bola vyhodnotená iba jednoduchá škodovosť podľa poistných odvetví.

V tabuľke č. 24 je uvedená škodovosť rozdelená podľa jednotlivých poistných odvetví v neživotnom poistení.

Tabuľka č. 24 Vývoj škodovosti v neživotnom poistení podľa poistných odvetví

Poistné odvetvia podľa klasifikácie *	Škodovosť k 31.12.2001	Škodovosť k 31.12.2000	Medziročná zmena
B1	31,54 %	46,10 %	-14,56 %
B2	37,63 %	47,97 %	-10,33 %
B3	58,50 %	66,30 %	-7,80 %
B4	-	-	-
B5	9,30 %	8,65 %	0,66 %
B6	25,99 %	13,20 %	12,79 %
B7	37,54 %	34,92 %	2,62 %
B8	31,85 %	33,11 %	-1,26 %
B9	56,56 %	59,14 %	-2,57 %
B10	62,37 %	42,73 %	19,64 %
B11	25,81 %	23,06 %	2,75 %
B12	22,44 %	0,00 %	22,44 %
B13	25,06 %	22,07 %	2,99 %
B14	55,19 %	15,12 %	40,06 %
B15	0,42 %	18,71 %	-18,29 %
B16	9,02 %	23,70 %	-14,69 %
B17	18,66 %	8,96 %	9,70 %
B18	38,73 %	48,30 %	-9,58 %
Celkom B	46,79 %	51,33 %	-4,54 %
ZPMV	68,72 %	77,34 %	-8,62 %
ZPÚCH	45,92 %	49,61 %	-3,69 %
Celkom ZP	64,98 %	72,00 %	-7,02 %
Celkom B+ZP	52,41 %	56,60 %	-4,19 %

*) členenie poistných druhov na poistné odvetvia v zmysle zákona je uvedené v prílohe č. 20

Najvyššia škodovosť 68,72 % bola vykázaná v ZPMV, ktoré sa sleduje osobitne. Ďalej nasleduje poistné odvetvie B10-poistenie zodpovednosti so škodovosťou 66,3 % a v poradí tretie miesto obsadilo poistenie B3- poistenie škôd na pozemných dopravných prostriedkoch iných než koľajových so škodovosťou 58,5 %. Poistné plnenia vyplatené v týchto troch poistných odvetviach tvoria spolu viac ako 50 % zo všetkých vyplatených poistných plnení v rámci neživotných poistení. Vyššiu ako 50 % škodovosť vykazovali aj poistné odvetvia B9-poistenie škôd vzniknutých krupobitím

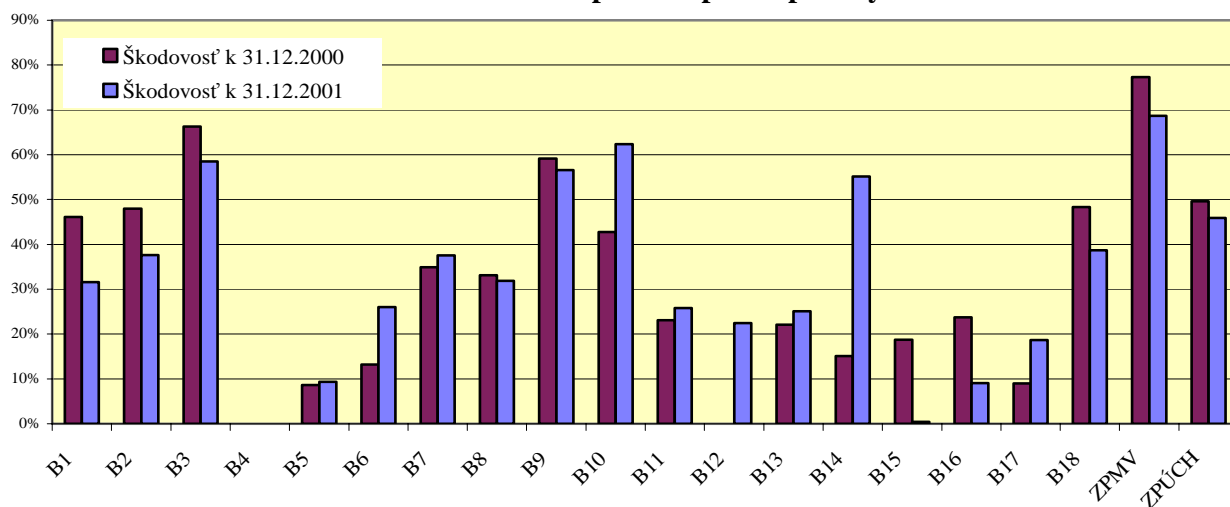
alebo mrazom, alebo inými príčinami, napr. krádežou (56,56 % škodovosť) a poisťné odvetvie B14-poistenie úveru (55,19 %).

V medziročných porovnaníach ukazovateľa škodovosti je situácia nasledovná. Oproti roku 2000 škodovosť v neživotnom poistení medziročne klesla o 4,19 %. Najvyšší medziročný nárast škodovosti 40,06 % dosiahlo poistenie B14-poistenie úveru, v poradí na druhom mieste s medziročným nárastom 22,44 % sa umiestnilo poisťné odvetvie B12-poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania riečného, jazerného alebo námorného dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu. Tretie miesto vykázalo poistenie B10-poistenie zodpovednosti s 19,64 % podielom medziročného nárastu. Najvyšší medziročný pokles o 18,29 % bol evidovaný v poisťnom odvetví B15-poistenie kaucie.

V nasledujúcom grafe sú zobrazené medziročné zmeny v jednotlivých poisťných odvetviach.

Graf č. 11

Škodovosť v neživotnom poistení podľa poisťných odvetví

3. Technické rezervy poisťovní

3.1 Štruktúra technických rezerv k 31. 12. 2001

Dozorný orgán štvrťročne sleduje štruktúru technických rezerv poisťovne zvlášť v životnom a v neživotnom poistení. Technické rezervy je poisťovňa povinná vytvárať v zmysle § 13 ods. 1 zákona a v zmysle vyhlášky. K 31. 12. 2001 poisťovne vytvorili rezervy (rezervy na vlastný vrub, t.j. bez podielu zaistovateľa) v celkovej výške 46 136 663 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 18,24 %. Z toho rezervy v životnom poistení boli vytvorené vo výške 36 359 168 tis. Sk a rezervy v neživotnom poistení vo výške 9 777 495 tis. Sk. Rezervy v životnom poistení medziročne vzrástli o 20,04 %, v neživotnom poistení rezervy medziročne vzrástli o 11,99 %. Prehľad o výške rezerv je uvedený v nasledovných tabuľkách č. 25 a 26.

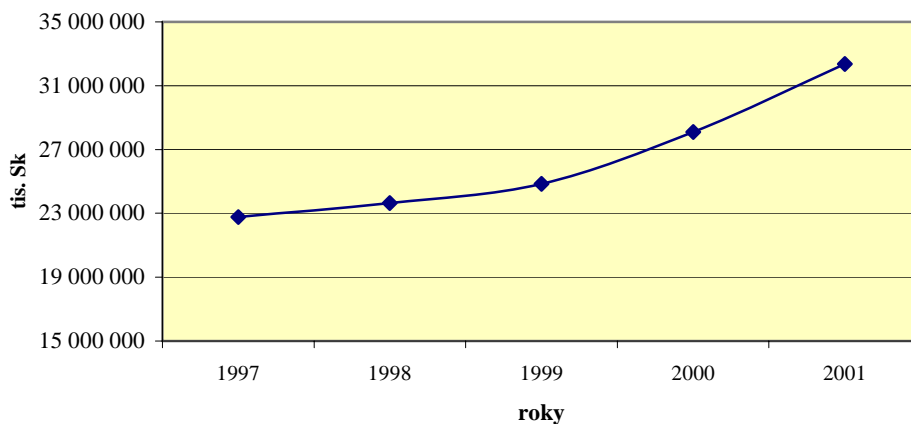
Tabuľka č. 25 Stav rezerv v životnom poistení (v tis. Sk)

Druh rezervy	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
Rezerva na poistné budúcich období (441)	954 874	1 834 670	531 872	787 872	1 088 130
Rezerva na poistné plnenie (443)	27 695	94 727	129 023	238 711	549 302
Rezerva na životné poistenie (442)	22 770 706	23 638 900	24 847 867	28 089 682	32 372 433
Rezerva na krytie záväzkov z finančného umiestnenia v mene poistených (446)	0	32 981	269 375	1 166 236	2 344 363
Ostatné rezervy poisťovne (449)	0	7 747	21 198	5 539	4 940
Celkom	23 753 275	25 609 025	25 799 334	30 288 040	36 359 168

V nasledujúcom grafe je zobrazený vývoj rezervy na životné poistenie (RŽP) za obdobie rokov 1997 - 2001. RŽP od roku 1997 medziročne rastie v priemere o 9,31 %.

Graf č. 12

Vývoj rezervy na životné poistenie

Tabuľka č. 26 Stav rezerv v neživotnom poistení (v tis. Sk)

Druh rezervy	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
Rezerva na poistné budúcich období (441)	1 088 170	1 278 189	1 861 007	1 871 292	1 877 057
Rezerva na poistné plnenie (443)	2 608 563	3 154 477	3 589 428	3 305 349	4 244 715
Rezerva na poistné prémie a zľavy (444)	584 208	601 030	660 640	643 348	625 396
Rezerva na vyrovnávanie mimoriadnych rizík (445)	1 886 188	2 408 602	2 804 436	2 909 027	3 027 709
Ostatné rezervy poisťovne (449)	0	2 348	16 144	1 649	2 618
Celkom	6 167 129	7 444 646	8 931 654	8 730 664	9 777 495

3.2 Umiestnenie finančných prostriedkov technických rezerv

K 31. 12. 2001 poisťovne vytvorili technické rezervy vo výške 46 136 663 tis. Sk. Vytvorené technické rezervy bez rezervy na krytie záväzkov z finančného umiestnenia v mene poistených (ďalej len „RKZFUMP“) k 31. 12. 2001 boli vytvorené vo výške 43 792 300. Objem technických rezerv, ktoré poisťovne kryli aktívami v súlade s § 9 vyhlášky a v súlade s platnými právnymi predpismi predstavoval hodnotu 39 679 596 tis. Sk, čo predstavuje 90,61 % z celkovej výšky technických rezerv po odpočítaní RKZFUMP. Prostriedky technických rezerv v súlade s platnými právnymi predpismi boli umiestnené v nasledovnej štruktúre (grafické znázornenie je uvedené v prílohách č. 16 a 17):

Tabuľka č. 27 Štruktúra umiestnenia prostriedkov technických rezerv poisťovní k 31. 12. 2001 v súlade s platnými právnymi predpismi (v tis. Sk)

Umiestnenie prostriedkov technických rezerv v súlade s platnými právnymi predpismi	k 31.12.2000	% podiel z rezerv	k 31.12.2001	% podiel z rezerv
Bankové úložky *	21 118 082	55,79 %	15 489 258	35,37 %
Štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky	6 355 251	16,79 %	16 777 862	38,31 %
Verejne obchodovateľné dlhopisy	1 266 232	3,35 %	1 547 726	3,53 %
Akcie a podielové listy	641 654	1,70 %	635 295	1,45 %
Zahraničné cenné papiere	476 305	1,26 %	1 066 416	2,44 %
Nehnutelnosti	4 148 419	10,96 %	4 133 806	9,44 %
Pôžičky zo životných poistení	1 643	0,004 %	29 233	0,07 %
Spolu	34 007 586	89,84 %	39 679 596	90,61 %
Vytvorené rezervy celkom (bez RKZFUMP)	37 852 468	100 %	43 792 300	100 %

*) vrátane vkladových listov, vkladových certifikátov, depozitných certifikátov a dlhopisov emitovaných bankou

Poisťovne preukázali krytie technických rezerv v celkovej výške 45 313 052 tis. Sk (čo tvorí 103,47 % z celkových vytvorených technických rezerv bez RKZFUMP), pričom z týchto prostriedkov technických rezerv bolo 39 679 596 tis. Sk umiestnených v súlade s platnými právnymi predpismi a 5 633 446 tis. Sk (12,86 % z celkových vytvorených technických rezerv bez RKZFUMP), bolo umiestnených v rozpore s platnými právnymi predpismi. Prostriedky technických rezerv v rozpore s platnými právnymi predpismi boli umiestnené v nasledovnej štruktúre:

Tabuľka č. 28 Štruktúra umiestnenia prostriedkov technických rezerv poisťovní k 31. 12. 2001 v rozpore s platnými právnymi predpismi (v tis. Sk)

Umiestnenie prostriedkov technických rezerv v rozpore s platnými právnymi predpismi	k 31.12.2001	% podiel
Nadlimity - úložky v bankách	2 545 434	45,18%
Nadlimity - nehnuteľnosti	120 591	2,14%
Nadlimity - cenné papiere	449 602	7,98%
Neverejne obchodovateľné cenné papiere	2 455 496	43,59%
Pohl'adávkvy	25 228	0,45%
Bežný účet	9 600	0,17%
Pôžičky iné ako poskytnuté poisteným	27 506	0,49%
Spolu	5 633 456	100 %

Pri kontrole umiestnenia prostriedkov rezerv k 31. 12. 2001 dozorný orgán zistil, že 7 poisťovní po odpočítaní tej časti aktív, ktorá nie je v súlade s § 9 vyhlášky, nedostatočne kryli technické rezervy vytvorené k 31. 12. 2001. Z toho dve poisťovne sa sankčnými opatreniami riešia dlhodobo, jednej poisťovni bolo rozhodnutím uložené opatrenie na nápravu zistených nedostatkov v umiestnení prostriedkov technických rezerv k 30. 9. 2001 s termínom na zosúladienie do 28. 2. 2002 (toto opatrenie už bolo splnené). Ďalšej poisťovni bolo rozhodnutím uložené opatrenie na nápravu zistených nedostatkov v umiestnení prostriedkov technických rezerv k 30. 9. 2001 s termínom na zosúladienie do 31. 7. 2002 a jednej poisťovni bolo rozhodnutím uložené opatrenie na nápravu zistených nedostatkov v umiestnení prostriedkov technických rezerv k 30. 6. 2000 s termínom na

zosúladienie do 30. 6. 2002. Voči ostatným dvom poisťovňam dozorný orgán začal správne konanie vo veci uloženia sankcie.

Vyššie uvedené zistenia dozorného orgánu spôsobili, že krytie prostriedkov rezerv aktívami a spôsobom, ktorý je v súlade s platnými právnymi predpismi k 31.12.2001 bolo 90,61 % z vytvorených technických rezerv bez RKZFUMP.

4. Platobná schopnosť poisťovní

Vyhodnocovanie platobnej schopnosti komerčných poisťovní sa vykonáva v súlade s direktívami EÚ pre poisťovníctvo, a to 1. direktívou č. 79/267/EEC o životnom poistení a 1. direktívou č. 73/239/EEC o neživotnom poistení. Metodika hodnotenia platobnej schopnosti poisťovní vychádza z matematicko-poistných štandardov uplatňovaných v krajinách s rozvinutým poistným trhom.

V súlade s ustanovením § 14a odsek 3 zákona sa platobná schopnosť poisťovní vykazovala každoročne podľa Výnosu Ministerstva financií SR zo dňa 30. decembra 1996 číslo 4054/96-sekr. o spôsobe zisťovania a preukazovania platobnej schopnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „výnos“). Nový zákon o poisťovníctve č. 95/2002 Z. z., ktorý vstúpil do platnosti 1. 3. 2002, upravuje solventnosť poisťovní a zavádza tzv. garančný fond poisťovne v súlade s direktívami EÚ pre poisťovníctvo. Garančným fondom sa znižuje požiadavka na minimálnu mieru solventnosti poisťovne (resp. požadovanú mieru platobnej schopnosti v zmysle predchádzajúcej legislatívy), avšak poisťovne budú povinné preukazovať aktíva predstavujúce garančný fond. Touto požiadavkou sa odstránil nedostatok zákona, ktorý stanovoval požiadavku na minimálnu výšku časti základného imania, ktorá musí byť splatená v peňažnej forme pred udelením povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve, ale nestanovoval spôsob s jeho nakladaním počas činnosti poisťovne. Zákon č. 95/2002 Z. z. neurčuje spôsob investovania prostriedkov základného imania, ale určuje povinnosť investovať tieto prostriedky len do voľných, záväzkom nepodliehajúcich aktív, aby bola zabezpečená nízka rizikovosť a likvidita aktív, ktoré reprezentujú minimálnu mieru solventnosti poisťovne, resp. jej garančného fondu.

Ako základ pre zisťovanie a preukazovanie platobnej schopnosti slúžia údaje zo súvahy poisťovne, z výkazu ziskov a strát overených audítorom a vybrané údaje z analytickej a operatívnej evidencie poisťovne. Samotné zisťovanie a preukazovanie platobnej schopnosti poisťovne vykonáva poisťovňa na jednotných formulároch podľa toho, či vykonáva životné poistenie, neživotné poistenie alebo vykonáva súčasne aj životné aj neživotné poistenie.

Poisťovne vykazujú skutočnú a požadovanú mieru platobnej schopnosti. Skutočná miera platobnej schopnosti vyjadruje skutočnú výšku kapitálu, ktorý má poisťovňa k dispozícii na pokrytie svojich záväzkov. Pre určenie požadovanej miery platobnej schopnosti v neživotnom poistení je rozhodujúca vyššia z hodnôt vypočítaných z výšky predpísaného poistného a objemu poistných plnení obvykle za 3 roky. Rozhodujúcim ukazovateľom pre určenie požadovanej miery platobnej schopnosti v životnom poistení je výška matematických rezerv a hrubý rizikový kapitál poisťovne. Výsledok získaný z týchto údajov sa porovnáva s minimálnou výškou časti základného imania v peňažnej forme, stanovenej zákonom.

Za nedostatočnú platobnú schopnosť poisťovne sa považuje prípad, ak skutočná miera platobnej schopnosti nedosahuje požadovanú mieru platobnej schopnosti poisťovne. Ak dozorný orgán zistí, že poisťovňa vykazuje nedostatočnú mieru platobnej schopnosti, uloží poisťovní v zmysle zákona o poisťovníctve vykonať opatrenia na obnovu platobnej schopnosti v správnom konaní.

Na základe výnosu odbor poisťovníctva úradu posúdil výpočty platobnej schopnosti predložené jednotlivými poisťovňami a v prípade potreby v súčinnosti s predkladateľmi vykonal ich úpravy a korektúry. V siedmich prípadoch bola hodnotená platobná schopnosť poisťovne len na základe účtovnej závierky, ktorá nebola overená audítorom.

Z celkového počtu 28 poisťovní na slovenskom poisťnom trhu 24 poisťovní dosiahlo, resp. presiahlo požadovanú mieru platobnej schopnosti k 31. 12. 2001. Skutočná miera platobnej schopnosti týchto poisťovní sa pohybovala v rozsahu od 1,0 do 3,2-násobku požadovanej. Z porovnania skutočnej a požadovanej miery platobnej schopnosti vyplýva, že 6 poisťovní má skutočnú mieru platobnej schopnosti v rozsahu od 2,0 do 3,2-násobku požadovanej. Dvom poisťovniám schválil úrad započítanie výnosov vybraných položiek do výpočtu platobnej schopnosti, čím poisťovne splnili požadovanú mieru platobnej schopnosti.

Nedostatočnú platobnú schopnosť za rok 2001, t. j. podiel skutočnej a požadovanej miery platobnej schopnosti nižší ako 1,00, vykázali 4 poisťovne (podiel v rozsahu od 0,97 do -0,68). Dve poisťovne vykázali zápornú skutočnú mieru platobnej schopnosti, nakoľko celkové straty týchto poisťovní presiahli výšku základného imania a ďalších voľných zdrojov poisťovní. Odbor poisťovníctva intenzívne monitoroval v oboch poisťovniach celkovú situáciu. V prvom prípade došlo k prevodu kmeňa životného poistenia a poisťovňa začala postupný útlm svojej činnosti, keďže sa jej nedarilo vyriešiť svoju finančnú situáciu. Poisťovňa v apríli 2002 podala návrh na konkurz. V druhom prípade poisťovňa z dôvodu rapidného zhoršenia finančnej situácie, neschopnosti akcionárov vyriešiť jej situáciu a neúspechu s prevodom kmeňa, podala návrh na konkurz na konci roku 2001 a tento bol vyhlásený v marci 2002.

Ďalšia poisťovňa, ktorá vykázala nedostatočnú mieru platobnej schopnosti pôsobí na trhu krátku dobu a dôvodom nedostatočnej miery je strata bežného účtovného obdobia. Hlavným faktorom, ktorý spôsobil nedostatočnú platobnú schopnosť poslednej poisťovne je okrem straty bežného účtovného obdobia aj neuhradená strata minulých rokov, nedostatočná výška základného imania (z dôvodu rôznych požiadaviek na minimálnu výšku základného imania v čase udelenia povolenia a v súčasnosti) a skutočnosť, že poisťovňa nespĺnila opatrenia na obnovu platobnej schopnosti uložené v predchádzajúcich rokoch.

Voči poisťovniám, ktoré nespĺňajú požadovanú mieru platobnej schopnosti začne úrad konanie vo veci uloženia opatrení na vykonanie obnovy platobnej schopnosti.

Z piatich poisťovní, ktoré vykázali nedostatočnú mieru platobnej schopnosti k 31. 12. 2000 boli dvom poisťovniám uložené opatrenia na nápravu a pokuty za opakované nesplnenie uložených opatrení. Obe poisťovne vykonali nápravu v stanovených termínoch, avšak jedna poisťovňa vykonala nápravu len vďaka zmene metodiky a zavedeniu garančného fondu, ktorým sa znížila požiadavka na požadovanú mieru platobnej schopnosti – solventnosti. Zvyšné štyri poisťovne v priebehu roku 2001 vykonali obnovu platobnej schopnosti či už navýšením základného imania, prevodom kmeňa životného poistenia, a tým znížením požiadavky na požadovanú mieru platobnej schopnosti, resp. v jednom prípade sa akcionári poisťovne rozhodli ukončiť k 31.12.2000 poisťovaciu činnosť a k tomuto dátumu si vysporiadali svoje záväzky z poisťovacej činnosti. Z uvedených dôvodov nebolo potrebné uložiť poisťovniám opatrenia na nápravu.

5. Audítori

Podľa § 16 ods. 1 zákona ročnú účtovnú závierku poisťovne preskúmava audítor, pričom podľa § 16 ods. 2 zákona je poisťovňa povinná oznámiť dozornému orgánu, kto bol poverený preskúmaním účtovnej závierky. Ak má dozorný orgán výhrady voči navrhovanému audítorovi, môže požiadať poisťovňu, aby bol touto povinnosťou poverený iný audítor. V prípade, že poisťovňa v určenej lehote neoznámí meno povereného audítora, dozorný orgán môže sám určiť, kto vykoná preskúmanie ročnej účtovnej závierky poisťovne.

Povinnosť oznámiť dozornému orgánu meno audítora, ktorý bol poverený preskúmaním účtovnej závierky za účtovné obdobie rok 2001 si splnilo všetkých 28 poisťovní. Prehľad audítorov, ktorí vykonávali audit v poisťovniach v roku 2001 je uvedený v nižšie uvedenej tabuľke č. 29. Menný zoznam schválených audítorov podľa jednotlivých poisťovní v rokoch 1993 - 2001 je uvedený v prílohe č. 21.

Tabuľka č. 29 Menný zoznam audítorov poisťovní k 31. 12. 2001

Poisťovňa	Obchodné meno audítora
Slovenská poisťovňa, a. s.	Arthur Andersen
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	KPMG
UNIQA poisťovňa, a. s.	KPMG
ERGO, a. s.	Ernst & Young
QBE poisťovňa, a. s.	Price Waterhouse Coopers
UNION, poisťovacia a. s.	KPMG
Allianz poisťovňa, a. s.	KPMG
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	KPMG
Komunálna poisťovňa a. s.	BDR Consult
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	KPMG
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	Arthur Andersen
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	Ernst & Young
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	AC AUDIT CASSOVIA
Hasičská poisťovňa a. s.	Interaudit Consulting
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	Price Waterhouse Coopers
Dopravná poisťovňa, a. s.	Audit Company
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	Ernst & Young
Poisťovňa TATRA a. s.	SIGNIA
Generali Poisťovňa a. s.	Price Waterhouse Coopers
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	ORSOCONSULT
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	KPMG
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	KPMG
R+V Poisťovňa, a. s.	KPMG
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	Price Waterhouse Coopers
Zurich Poisťovňa, a. s.	KPMG
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	KPMG
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	KPMG
Poisťovňa DRUKOS a. s.	BDR Consult

Poisťovne predkladali účtovné závierky za rok 2001 v zmysle novej predlohy formulárov účtovnej závierky, ktorá bola oproti roku 2000 zmenená podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21188/2000-92 zo dňa 4. 10. 2000. V čase spracovania správy o stave poisťovníctva z 28 poisťovní 7 poisťovní predložilo účtovné závierky neoverené audítormi.

V prílohách č. 18 a 19 sú uvedené súhrnné účtovné výkazy súvaha Úč POJ 1-01 a výkaz ziskov a strát Úč POJ 2-01 všetkých poisťovní za účtovný rok 2001.

6. Aktuári

Zákonom č. 101/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov, sa do slovenského poisťovníctva zaviedol inštitút aktuára. Aktuár podľa § 12a zákona je zodpovedný za definovanie, analýzu a riešenie finančných programov v oblasti poisťovníctva s využitím metód matematickej štatistiky a finančnej a poistnej matematiky. Týmto sa slovenská legislatíva v poisťovníctve významne priblížila k poistnej právnej praxi krajín Európskej únie, kde je inštitút aktuára ako nezávislej osoby, ktorá dohliada na správne stanovenie výšky poistného, výšky poistných rezerv a metód používaných poisťovňou pri ich stanovení, podstatnou súčasťou ochrany práv poisteného.

Počas vykonávania poisťovacej činnosti je poisťovňa povinná zabezpečiť, aby definovanie, analýzu a riešenie finančných programov v oblasti poisťovníctva s využitím metód matematickej štatistiky, finančnej a poistnej matematiky vykonával aktuár, ďalej je poisťovňa povinná zabezpečiť aktuárovi prístup k všetkým údajom súvisiacim s tvorbou rezerv poisťovne, ich umiestnením a kalkuláciou poistného. Poisťovňa je povinná raz do roka predkladať dozornému orgánu v požadovanej forme správu o tvorbe a použití prostriedkov rezerv poisťovne, o platobnej schopnosti poisťovne a o rozdelení podielov na prebytkoch poistného v životnom poistení (ďalej len „aktuárska správa“).

Úrad v zmysle oprávnenia zo zákona určil obsah aktuárskej správy. Aktuárska správa bola vypracovaná vo všetkých poisťovniach za rok 2000 a za rok 2001 (aktuársku správu nepredložila Dopravná poisťovňa, a. s.). V roku 2000 bolo päť aktuárov požiadaných o doplnenie údajov a dopracovanie správy podľa požiadavok úradu. Podľa vyhodnotenia správ za rok 2001 bude potrebné dopracovať správy v 4 poisťovniach. Podľa doterajších skúseností možno konštatovať, že aktuárske správy prispeli ku skvalitneniu analytickej činnosti úradu.

Nový zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov novo definoval úlohu zodpovedného aktuára v poisťovni, upresnil ju a podrobnejšie opísal, pričom pri týchto úpravách sa vychádzalo z legislatívy platnej v Európskej únii.

Podľa tohto zákona je zodpovedný aktuár povinný svojím podpisom potvrdiť správnosť údajov uvedených v aktuárskej správe, zodpovedný aktuár je povinný v prípade zistenia nedostatkov v hospodárení poisťovne navrhnúť predstavenstvu poisťovne opatrenia na nápravu týchto nedostatkov. V prípade, že tieto opatrenia nie sú uskutočnené a ďalší vývoj poisťovne ohrozuje schopnosť poisťovne plniť záväzky vyplývajúce z vykonávania poisťovacej činnosti, je zodpovedný aktuár povinný o tejto skutočnosti bez zbytočného odkladu informovať úrad. Zodpovedný aktuár je povinný do 31. marca nasledujúceho roka predkladať úradu aktuársku správu, ktorej náležitosti budú upravené vyhláškou, v súčasnosti pripravovanou Ministerstvom financií SR.

Medzi novo definované povinnosti poisťovne podľa nového zákona o poisťovníctve patrí povinnosť dať si zodpovedným aktuárom potvrdzovať správnosť výpočtu sadzieb poistného a ich primeranosť, určenia výšky technických rezerv a ich umiestnenia, výpočtu solventnosti a minimálnej miery solventnosti, rozdelenia výnosov z investovania finančných prostriedkov v mene poistených, použitia poistno-matematických metód pri výpočte sadzieb poistného a pri určovaní výšky technických rezerv v životnom a v neživotnom poistení. Poisťovňa je povinná zabezpečiť zodpovednému aktuárovi prístup k informáciám o svojich činnostiach, ktoré si zodpovedný aktuár v súvislosti s plnením svojich povinností podľa tohto zákon vyžiada.

6.1 Aktuárska správa

Na základe vyššie uvedených právnych predpisov, úrad vytvoril požiadavky a náležitosti pre poisťovne a aktuárov, ktoré musia byť splnené. Úrad rozdelil požadované údaje v aktuárskej správe do 7 príloh (kapitol):

- a) Prehľad poistných produktov poisťovne
- b) Tvorba rezerv daného účtovného roka

- c) Rezervy posledných štyroch rokov
- d) Rozdelenie podielov na prebytkoch v životnom poistení
- e) Škodovosť v neživotnom poistení a neživotnom pripoistení k životnému poisteniu
- f) Odhad peňažných tokov na nasledujúci rok
- g) Zhrnutie (sumár) – vyjadrenie aktuára.

Každá z príloh obsahuje tabuľkovú časť, v ktorej poisťovňa uviedla jednotlivé požadované poistné údaje a časť, v ktorej aktuár zhodnotil tieto údaje a ich súlad so zákonmi a poistnými podmienkami, resp. metodikou a obchodnými plánmi poisťovne.

V roku 2002 aktuársku správu za rok 2001 predložilo 27 z 28 poisťovní. Dopravná poisťovňa, a. s., vzhľadom k tomu, že koncom roka 2001 podala na seba návrh na konkurz, ktorý bol prijatý v marci roku 2002, aktuársku správu nepredložila. Jedna poisťovňa z dôvodu daňového odkladu a tým aj odkladu na predloženie audítovaných účtovných závierok, predložila len predbežnú aktuársku správu. Oproti predošlému roku sa zvýšil počet poisťovní, ktoré vypracovali aktuársku správu podľa požiadaviek úradu a naopak znížil počet poisťovní, ktoré predložili neúplnú správu (v niektorých prípadoch chýbali určité prílohy, prípadne chýbali podstatné náležitosti). Dve správy neboli podpísané aktuárom (v jednej správe bola uvedená len fotokópia podpisu), dve neboli podpísané štatutárnym orgánom poisťovne.

V prvej prílohe poisťovne uviedli prehľad všetkých produktov ktoré ponúkajú, spolu s technickými výpočtami a parametrami, ktoré súvisia s jednotlivými produktmi (napr. odkupná hodnota, technická úroková miera, ...) ako aj predpísané poistné a počty zmlúv pri jednotlivých produktoch. Osobitne sa tu uviedol aj celkový zaistný program poisťovne. Túto časť poisťovne väčšinou vypracovali správne, najčastejšie problémy sa vyskytli s novou požiadavkou úradu uviesť po jednotlivých produktoch predpis poistného (neuviedlo 10 poisťovní) a počet zmlúv (neuviedlo 11 poisťovní), časť z nich ale uviedla predpis a počty zmlúv podľa poistných odvetví, nedostatky sa objavili aj pri predložení zoznamu nových, zmenených a ukončených poistných produktov (neuviedlo resp. nešpecifikovalo 5 poisťovní).

V druhej prílohe sa uvádzalo rozdelenie rezerv daného roka podľa rôznych hľadísk (podľa poistných odvetví, so zaistením a bez zaistenia, rozčlenené na stav rezervy, použitie rezervy a tvorbu rezervy, v životnom poistení, tiež podľa jednotlivých úrokových mier). Aktuár tu tiež popísal metódy tvorby rezerv, prípadne zmeny metodiky. Poisťovne v tomto prípade neuviedli najmä tvorbu a použitie rezerv (8 poisťovní), poisťovne často uviedli len zmenu stavu rezervy na konci a na začiatku roka. 7 poisťovní neuviedlo rozdelenie rezervy na poistné plnenia na IBNR a RBNS časti, čo bola nová požiadavka úradu. Dve poisťovne neuviedli žiaden prehľad rezerv daného roka a dve uviedli len stručný sumár bez základného rozdelenia na poistné odvetvia. Poisťovne uplatňovali pomerne jednotnú metodiku tvorby rezerv na poistné budúcich období (365-tinová metóda) a RBNS rezervy (odbornými odhadmi k jednotlivým škodovým udalostiam, pričom niektoré poisťovne ich výšku spätne kontrolovali run off testmi), IBNR rezerva bola stanovená buď odborným odhadom alebo vypočítaná na základe matematicko-štatistických metód (najmä chain ladder a jeho modifikáciami), ale aj napr. pomocou výpočtu priemernej doby od vzniku po výplatu poistnej udalosti, pričom aj v prípade stanovenia rezervy IBNR odborným odhadom, sa odhad v niektorých poisťovniach porovnával s vypočítanými hodnotami. Rezerva na životné poistenie sa vytvárala klasickými aktuárskymi výpočtami, pričom väčšina poisťovní rezervu zillmerizovala. Dve poisťovne zmenili metodiku výpočtu rezerv a začali v tomto roku tiež zillmerizovať životnú rezervu. Rezervu na mimoriadne riziká a straty vytvárali poisťovne z rôznych dôvodov, napr. na krytie rizík z jadrového poolu, prípadne na krytie strát z mimoriadneho nahromadenia škodových udalostí, resp. v súlade s požiadavkou smernice EU 87/343/EEC na vyrovnávanie škodového priebehu v čase poistných odvetví s veľkými výkyvmi škodovosti (napr. v poistnom odvetví B14a-poistenie úveru pre prípad všeobecnej platobnej neschopnosti).

V tretej prílohe aktuárskej správy poisťovne uviedli zmeny jednotlivých rezerv za posledné 4 roky, pričom aktuár uviedol príčinu v prípade, že zmeny jednotlivých rezerv medziročne boli vyššie ako 20 %. Ďalej sa v tejto prílohe uviedli aj ďalšie podiely rezerv a predpísaného poistenia (napr. Zillmerovej rezervy, rezervy na poistné budúcich období, rezervy na krytie záväzkov z finančného

umiestnenia v mene poistených, ...). Poisťovne v tejto časti väčšinou neuvádzali zmeny rezerv (ani hodnotovo ani percentuálne) v zmysle požiadaviek úradu, ale uvádzali len koncoročné stavy rezerv. Často poisťovne uvádzali len rezervy bez zaistenia a nie aj rezervy zo zaistením, štyri poisťovne neuviedli komentár k rezervám, ktoré vzrástli viac ako o 20 %. V prípade ďalších podielov asi polovica aktuárskych správ poisťovní neobsahovala podiel netto poistného k brutto poistnému, pričom niektoré zaslali tento podiel v zmysle s a bez zaistenia a nie s a bez počiatočných a správnych nákladov (v matematickom význame), ako to požadoval úrad.

Štvrtá príloha obsahovala rozdelenie podielov na prebytkoch v životnom poistení. V súlade s požiadavkou úradu poisťovne tento rok podrobnejšie rozčlenili prírastok životnej rezervy na prírastok z garantovaného plnenia a na prírastok, ktorý je zapríčinený vyšším zhodnotením rezerv, ako je garantované ako aj ich rozčlenenie na jednotlivé druhy plnení. Aktuári opísali metódu zhodnotenia prostriedkov rezerv, preskúmali a uviedli, či jednotlivé metódy rozdelenia podielov na prebytkoch sú v súlade s právnymi predpismi, poistnými podmienkami a obchodnými plánmi poisťovne. Najčastejšie poisťovne neuviedli skutočnú výšku dosiahnutého prírastku životnej rezervy a jej rozdelenie na časť prislúchajúcu na garantované plnenie a na časť vytvorenú vyšším zhodnotením rezerv (5 poisťovní neuviedlo). Traja aktuári sa nevyjadrili, či spôsob rozdelenia podielov na prebytkoch poistného je v súlade s platnými právnymi predpismi.

V piatej prílohe aktuárskej správy poisťovne uviedli škodovosť podľa jednotlivých poistných odvetví za posledné tri roky, pričom škodovosť bola definovaná ako podiel nákladov na poistné plnenia a zmeny rezervy na poistné plnenia k predpísanému poistnému. V budúcnosti sa uvažuje s prechodom na pomer k zaslúženému poistnému. Aktuár v tejto časti mal tiež uviesť dôvody vysokej škodovosti (viac ako 80 % počas dvoch rokov) a navrhnúť riešenie tejto skutočnosti. Najčastejšie v tejto časti aktuárskej správy neboli uvedené podkladové údaje, z ktorých sa jednotlivé podiely vypočítali, čím sa sťažila kontrola správnosti predložených údajov zo strany úradu. Dvaja aktuári neuviedli komentár ku škodovosti, pokiaľ bola príliš vysoká, pričom väčšina ostatných aktuárov preskúmala príčiny vysokej škodovosti dosť podrobne. Vysoká škodovosť v jednom poistnom odvetví bola dôvodom, prečo poisťovňa prestala poskytovať tento druh poistenia. Táto časť aktuárskej správy bola spracovaná pomerne uspokojivo.

Šiesta časť aktuárskej správy obsahovala odhad finančnej situácie poisťovne na nasledujúci rok a to najmä na predkladanie účtovných výkazov, odhadu platobnej schopnosti a odhadu peňažných tokov na nasledujúci rok, ako aj metód použitých pri týchto odhadoch. Veľa poisťovní (12 prípadov) malo problémy s predložením odhadu peňažných tokov, pričom často tento odhad bol predložený vo veľmi skrátenej forme. Ďalšie nedostatky sa vyskytli s predložením skutočností, ktoré môžu ohroziť platobnú schopnosť poisťovne, ale nie sú zachytené v účtovných výkazoch (13 poisťovní). Jedna poisťovňa nepredložila žiadne predpokladané účtovné výkazy a ďalšie dve nepredložili výkazy, pretože v priebehu nasledujúceho roku plánujú ukončiť poisťovaciu činnosť (jedna zlúčením s inou poisťovňou a jedna zastavením činnosti).

V závere aktuárskej správy mal aktuár objektívne zhodnotiť finančnú situáciu poisťovne, najmä adekvátnosť tvorby poistného, úroveň rezerv a súlad ich umiestnenia s právnymi predpismi, uviesť faktory, ktoré by mohli ohroziť finančnú stabilitu poisťovne a vyjadriť sa k hodnovernosti predkladaných údajov. Aktuári sa najčastejšie nevyjadrili k adekvátnosti tvorby rezerv (6 poisťovní), a hodnovernosti predložených údajov (13 poisťovní). Záverečné hodnotenie bolo dosť podrobne spracované, pričom aktuári sa najčastejšie zamerali na zhodnotenie finančnej situácie poisťovne (solventnosti, výšky dosiahnutého zisku, predpisu poistného, ...) a metódy kontroly zabezpečenia finančnej stability v poisťovní. V prípade, ak to považovali za potrebné, uviedli aj iné riziká, ktoré by mohli ohroziť finančnú situáciu, aj keď tieto riziká neboli v predchádzajúcich častiach podrobnejšie charakterizované (napr. nedostatok údajov o trhu, reštrukturalizácia podniku, celkové riziko na trhu a podobne).

V nasledovnej tabuľke č. 30 je uvedený menný zoznam aktuárov jednotlivých poisťovní.

Tabuľka č. 30 Menný zoznam aktuárov poisťovní k 31. 12. 2001

Poisťovňa	Titul, meno a priezvisko aktára
Slovenská poisťovňa, a. s.	RNDr. Mária Vrt'ová
KOOPERATIVA poisťovňa, a. s.	Ing. Rastislav Pavlovský
UNIQA poisťovňa, a. s.	Ing. Martin Zatkalik
ERGO, a. s.	Mgr. Martin Janeček
QBE poisťovňa, a. s.	RNDr. Pavol Huraj
UNION, poisťovacia a. s.	RNDr. Andrej Hoos
Allianz poisťovňa, a. s.	Ing. Katarína Kijacová
Česká poisťovňa - Slovensko a. s.	RNDr. Vít Šroller
Komunálna poisťovňa a. s.	Mgr. Marian Hradecký
POISŤOVŇA GERLING Slovensko, a. s.	doc. RNDr. Rastislav Potocký, CSc.
VZÁJOMNÁ ŽIVOTNÁ POISŤOVŇA a. s.	Ing. Miriam Čizmazia
Univerzálna banková poisťovňa, a. s.	doc. RNDr. František Lamoš, CSc.
Prvá česko-slovenská poisťovňa, a. s.	Ing. Jozef Koma
Hasičská poisťovňa a. s.	Mgr. Ingrid Krčová
First American Slovak Insurance Company - Prvá americko-slovenská poisťovňa a. s. /AMSLICO/	Mgr. Martina Pospíšilová
Dopravná poisťovňa, a. s.	-
Nationale-Nederlanden poisťovňa a. s.	Ing. Jelica Kľučovská
Poisťovňa TATRA a. s.	Mgr. Ján Zatkalik
Generali Poisťovňa a. s.	Mgr. Zuzana Ranincová
KONTINUITA - Slovenská životná poisťovňa, a. s.	Ing. Mgr. Zuzana Matiová
D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	doc. RNDr. Viera Pacáková, Phd.
Wüstenrot, životná poisťovňa a. s.	RNDr. Štefan Gyurik
R+V Poisťovňa, a. s.	Ing. Peter Kútik
Poisťovňa AIG Slovakia a. s.	Ing. Mojmír Vedej
Zurich Poisťovňa, a. s.	Ing. Ľubica Rondošová
VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s.	Axel Hartleib
Poisťovňa Cardif Slovakia, a. s.	Dimitri Lansu
Poisťovňa DRUKOS a. s.	Mgr. Adriana Harmanová

7. Sprostredkovateľská činnosť v poisťovníctve v roku 2001

S účinnosťou od 1. 4. 2000 zákona č. 101/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov bola definovaná sprostredkovateľská činnosť v poisťovníctve a subjekty pôsobiace v tejto oblasti. Sprostredkovateľskou činnosťou v poisťovníctve je činnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby zameraná na uzavretie poistnej zmluvy medzi poisťovňou a záujemcom o poistenie alebo poisťovňou a zaisťovňou a poskytovanie odborného poradenstva v oblasti poisťovníctva. Zároveň boli stanovené podmienky, za ktorých sa fyzickej a právnickej osobe vydá povolenie na sprostredkovateľskú činnosť v poisťovníctve pre viac poisťovní.

Dozorný orgán vydal k 31. 12. 2001 v zmysle citovaných ustanovení povolenie na vykonávanie sprostredkovateľskej činnosti 355 sprostredkovateľom, z toho 121 fyzickým osobám a 234 právnickým osobám. Aktuálny zoznam osôb, ktorým bolo vydané povolenie na vykonávanie sprostredkovateľskej činnosti, je uvedený na webovej stránke úradu: www.uft.sk.

8. Prehľad legislatívneho vývoja v roku 2001

V roku 2001 zaznamenala Slovenská republika výrazné zmeny v legislatívnej úprave zákonného poistenia. Zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa v roku 2001 síce riadilo vyhláškou Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorá v zmysle § 29 zákona upravovala podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sadzby poistného a určovala poisťovňu, ktorá ho vykonáva, avšak súlade so schválenou Konceptiou rozvoja poisťovníctva a Konceptiou prechodu zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel na systém povinného zmluvného poistenia bol dňa 4. 9. 2001 schválený a dňa 1. 10. 2001 nadobudol účinnosť zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZPMV zákon“). Touto právnou úpravou sa s účinnosťou od 1. 1. 2002 zrušil monopol SP, a. s. a vytvorili sa podmienky pre poskytovanie tohto poistenia na základe osobitného povoloňacieho konania aj ostatným komerčným poisťovňami.

ZPMV zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZPMV poistenie“), zriaďuje Slovenskú kanceláriu poisťovateľov a súčasne sa týmto zákonom zrušila vyhláška Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

ZPMV poistenie je oprávnená vykonávať len poisťovňa, ktorej bolo úradom udelené povolenie poskytovať toto poistenie. Po nadobudnutí účinnosti ZPMV zákona podalo na úrad žiadosť o vydanie povolenia vykonávať ZPMV poistenie osem poisťovní, a to: SP, a. s., Allianz poisťovňa, a. s., KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Česká poisťovňa - Slovensko a. s., Komunálna poisťovňa a. s., UNIQA poisťovňa, a. s., Generali Poisťovňa a. s. a ERGO, a. s. Po dôkladnom preskúmaní náležitostí podaní a po doložení kompletných dokladov podľa § 10 ods. 2 zákona, úrad vydal podľa § 10 v spojení s § 9 ods. 1 zákona rozhodnutia o povolení vykonávať ZPMV poistenie všetkým ôsmim žiadateľom.

Podľa predložených predbežných údajov objem predpísaného poistného v ZPMV poistení k 1. 1. 2002 dosiahol hodnotu 5 827 133 tis. Sk. ZPMV poistenie bolo v zmysle predpísaného poistného rozdelené nasledovne: SP, a. s., získala 46,25 % podiel z celkového predpísaného poistného v ZPMV, druhé miesto obsadila KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., s 23,6 % podielom, treťou bola Allianz poisťovňa, a. s., s 22,15 % podielom na predpise v ZPMV poistení. V poradí ďalšie nasledovali Česká poisťovňa - Slovensko a. s. (4,48 % podiel), Komunálna poisťovňa a. s. (1,54%), menej ako 1 % podiel na predpísanom poistnom v ZPMV poistení vykázali UNIQA poisťovňa, a. s. (0,94%), Generali Poisťovňa a. s. (0,72 %) a ERGO, a. s. (0,32 %).

Novým subjektom na slovenskom poistnom trhu je Slovenská kancelária poisťovateľov (ďalej len „SKP“), ktorej členom je každá poisťovňa poskytujúca ZPMV poistenie. SKP spravuje poistný garančný fond, vykonáva hraničné poistenie podľa Všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla na území Slovenskej republiky, schválených rozhodnutím úradu podľa § 12 ods. 3 zákona v spojení s § 6 ods. 2 ZPMV zákona. SKP zastupuje poisťovateľov v medzinárodných inštitúciách zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti, uzatvára dohody s kanceláriami poisťovateľov cudzích štátov a zabezpečuje úlohy vyplývajúce z týchto dohôd, spolupracuje so štátnymi orgánmi vo veciach týkajúcich sa poistenia zodpovednosti, podieľa sa na predchádzaní škodám v cestnej doprave a vedie register poistenia zodpovednosti.

ZPMV zákonom bol zriadený vyššie spomenutý poistný garančný fond, ktorý je tvorený z príspevkov členov SKP, pričom SKP bude poskytovať z tohto garančného fondu poistné plnenie za:

- škodu na zdraví a náklady pri usmrtení spôsobené prevádzkou nezisteného motorového vozidla, za ktoré zodpovedá nezistená osoba,

- škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti,

- škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená u poisťovateľa, ktorý z dôvodu svojej platobnej neschopnosti nemôže túto škodu uhradiť,

- škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená na území Slovenskej republiky (hraničné poistenie),

- škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla vodičom, ktorému nevzniká pri prevádzke tohto motorového vozidla na území Slovenskej republiky povinnosť uzavrieť hraničné poistenie.

Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy ZPMV poistenie upravuje zmluvný spôsob vzniku a zániku poistenia medzi poisťovateľom a poisteným a rieši otázku ochrany obetí dopravných nehôd bez ohľadu na to, či škodu spôsobí poistené alebo nepoistené vozidlo.

Ďalšiu zmenu v oblasti legislatívy priniesol zákon č. 242/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov. Uvedeným zákonom bol prenesený výkon poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania zo SP, a. s., na Sociálnu poisťovňu.

SP, a. s., je podľa tohto zákona povinná odovzdať Sociálnej poisťovni evidenciu o zákonom poistení zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, finančné prostriedky súvisiace s výkonom zákonného poistenia, finančné prostriedky z rezerv vytvorených na poistné udalosti. Podrobnosti o prevode evidencie a o prevode finančných prostriedkov upravuje dohoda medzi SP, a. s. a Sociálnou poisťovňou uzatvorená dňa 30. 9. 2001. Na uzatvorenie tejto dohody bol potrebný súhlas úradu a orgánov štátneho dozoru.

Zákomom č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa stanovila povinnosť cestovným kanceláriám dohodnúť povinné zmluvné poistenie zájazdu, na ktorého základe vzniká objednávateľovi právo na poistné plnenie v prípadoch, keď cestovná kancelária z dôvodu svojho úpadku neposkytne objednávateľovi dopravu z miesta pobytu v zahraničí do Slovenskej republiky, ak je táto doprava súčasťou zájazdu, nevráti objednávateľovi zaplatený preddavok alebo cenu zájazdu v prípade, ak sa zájazd neuskutočnil, nevráti objednávateľovi rozdiel medzi zaplatenou cenou zájazdu a cenou čiastočne poskytnutého zájazdu v prípade, ak zájazd bol poskytnutý sčasti. Táto právna úprava mala za cieľ ochrániť klientov cestovných kancelárií pred negatívnymi dopadmi krachu cestovných kancelárií.

Ekonomický a právny vývoj spoločne s postupujúcim procesom integrácie Slovenskej republiky do európskych štruktúr si vyžaduje ďalšie zásadné legislatívne úpravy. Hlavným nástrojom na implementáciu európskych direktív by mal byť rekodifikovaný zákon, ktorý zabezpečí vysokú kompatibilitu poistného práva SR s právom krajín Európskej únie. Práce na rekodifikovanom zákone začali počas roku 2000 a prebiehali aj v roku 2001. Tento zákon bol schválený dňa 1. 2. 2002.

Prílohy

- Príloha č. 1 Prevádzkové náklady k predpísanému poistnému k 31. 12. 2001
- Príloha č. 2 Predpísané poistné v životnom poistení k 31. 12. 2001
- Príloha č. 3 Predpísané poistné v neživotnom poistení k 31. 12. 2001
- Príloha č. 4 Celkové predpísané poistné k 31. 12. 2001
- Príloha č. 5 Celkové predpísané poistné za obdobie rokov 1993 - 2001
- Príloha č. 6 Vývoj predpísaného poistného v životnom poistení za obdobie rokov 1997 - 2001
- Príloha č. 7a Vývoj predpísaného poistného v neživotnom poistení za obdobie rokov 1997 - 2001
- Príloha č. 7b Medziročný nárast predpísaného poistného v neživotnom poistení v jednotlivých rokoch 1998 - 2001
- Príloha č. 8 Medziročný nárast celkového predpísaného poistného v jednotlivých rokoch 1994 - 2001
- Príloha č. 9 Predpísané poistné postúpené zaistovateľom za jednotlivé roky 1999 - 2001 (v tis. Sk)
- Príloha č. 10 Náklady na poistné plnenia v životnom poistení k 31. 12. 2001
- Príloha č. 11 Náklady na poistné plnenia v neživotnom poistení k 31. 12. 2001
- Príloha č. 12 Celkové náklady na poistné plnenia k 31. 12. 2001
- Príloha č. 13 Náklady na poistné plnenia za obdobie rokov 1996 - 2001
- Príloha č. 14 Náklady na poistné plnenia postúpené zaistovateľom k 31. 12. 2001
- Príloha č. 15a Vývoj jednoduchej škodovosti v neživotnom poistení za obdobie rokov 1996 - 2001
- Príloha č. 15b Vývoj škodovosti po zohľadnení RPP a RPBO v neživotnom poistení za obdobie rokov 1997 - 2001
- Príloha č. 16 Umiestnenie prostriedkov technických rezerv k 31. 12. 2001
- Príloha č. 17 Umiestnenie prostriedkov technických rezerv
- Príloha č. 18 Súvaha poisťovní (sumár) k 31. 12. 2001
- Príloha č. 19 Výkaz ziskov a strát poisťovní (sumár) k 31. 12. 2001
- Príloha č. 20 Klasifikácia poistných odvetví podľa poistných druhov
- Príloha č. 21 Menný zoznam schválených audítorov v jednotlivých rokoch 1993 - 2001